

FÖRSVARSHÖGSKOLAN

Tysklands agerande i libyenkonflikten

- Fortsatt normalisering?

Anna Bergstrand

14 februari 2012

Institutionen för säkerhet, strategi och ledarskap
Påbyggnadskurs i statsvetenskap, inriktning säkerhetspolitik

Examinator: Bengt Sundelius
Handledare: Maria Hellman

Innehåll

Inledning.....	3
Problemformulering	4
Syfte och frågeställningar.....	4
Bakgrund	5
Förenta nationerna	5
Plikt att skydda.....	6
Tysklands förbundsdag och förbundsregering	6
Tidigare forskning	7
Vägen mot normalisering.....	8
Tidigare militära insatser	9
Förbundsdagens påverkan på utrikespolitiken.....	10
Inrikes- och utrikespolitik	10
Teorianknytning	11
Two-level game	12
Shaping German Foreign Policy.....	12
Material	13
Metod	14
Leithners analysmodell.....	15
Analysdiskussion	17
Operationalisering	17
Empiri.....	19
Demokratiska värderingar	19
Stabilitet	20
Fredliga alternativ	21
Våldsmässiga alternativ	22
Allierade	24
Internationell rätt	26
Brott mot internationell rätt	27
Gaddafi och opposition	28
Arabförbundet	31

FN:s säkerhetsråd	33
Sanktioner	34
Analys.....	42
Demokratiska värderingar	42
Allierade	43
Internationell rätt	44
Slutsatser	45
Vidare forskning	48
Litteraturförteckning	50
Böcker.....	50
Artiklar.....	50
Offentligt tryck	51
Internet.....	51
Empiriskt underlag	51
Bilaga 1 – översättning av citat	53

Inledning

Den här uppsatsen handlar om hur inrikespolitiken i Tyskland påverkar det tyska utrikespolitiska handlandet. Den tar sin utgångspunkt i det tyska beslutet att inte delta i insatsen i Libyen och att lägga ned den tyska rösten i Förenta Nationernas (FN) säkerhetsråd.

Den 17 mars 2011 skulle säkerhetsrådet behandla resolution 1973. Den innebar att FN:s säkerhetsråd skulle visa handlingskraft genom att anta en resolution som innebar ett kapitel VII mandat, det vill säga ett agerande som legitimerar användandet av militärt våld. Utgången av mötet var att tio länder röstade för beslutet och fem länder lade ner sina röster. Två av vetoländerna, Kina och Ryssland valde att lägga ner sina röster, och även Indien, Brasilien och Tyskland valde att inte använda sin röst.¹

I sin artikel lyfter Andreas Rinke fram det dilemma som Tyskland hamnade i vid beslutsfattandet i säkerhetsråd. Skulle Tyskland rösta med sina internationella allierade för en internationell insats? Risken skulle då vara att regeringen skulle få utstå kritik från de inrikespolitiska partierna och det skulle bli en livlig inrikespolitisk debatt.² Tyskland valde att för första gången gå en ensam väg, och inte rösta med sina närmaste allierade³.

Det ger en tydlig illustration av hur utrikespolitiken och inrikespolitiken är präglade av varandra. Politikerna måste ta hänsyn till de övriga aktörerna på den internationella arenan samtidigt som inrikespolitiken kräver ett stort hänsynstagande. Detta kräver att politikerna som agerar på de olika nivåerna (internationellt och nationellt) kan balansera detta hänsynstagande, att spelet mellan stater kan fortgå på den internationella arenan samtidigt som det finns legitimitet för spelet på den nationella nivån. Skulle dessa två nivåer inte överensstämmer kan det få ödesdigra konsekvenser för politikerna i maktposition.⁴

Inom den inrikespolitiska debatten är det historiska minnet en viktig faktor. Minnet avspeglar sig i de politiska aktörernas beslut. I Tysklands fall får det historiska minnet en alldeles särledes viktig roll, vilket kan kopplas samman med hur tyska ledare uppfattar Tysklands ansvar och Tysklands roll i utrikespolitiken (se avsnitt, ”Tysklands väg mot normalisering”).

---

¹ Security Council Meeting S/PV.6498, United Nations. The situation in Libya, 2011 (17 March) (<http://www.un.org/Depts/dhl/resguide/scact2011.htm>)

² Rinke, Andreas (2011) ”Eingreifen oder nicht? – Warum sich die Bundesregierung in der Libyen-Frage enthielt” *Internationale Politik* 66(4): 44-52: 44

³ Rinke (2011): 52

⁴ Se Putnam, Robert (1988) ”Diplomacy and domestic politics: the logic of two-level games” *International Organization* 42(3): 427-460

Att Tyskland valde att lägga ner sin röst i FN:s säkerhetsråd, samt att det var första gången sedan återföreningen som Tyskland valde att gå en annan väg än dess allierade, gör det intressant att förstå hur den inrikespolitiska debatten gestaltades. Det är därför intressant att studera den tyska debatten i Libyenkonflikten och bidra till en ökad förståelse av det utrikespolitiska beslutsfattandet i ett land som Tyskland.

Problemformulering

Tysklands geopolitiska läge och landets utrikespolitiska roll genom historien gör att Tyskland är intressant att studera. Tysklands politiska roll i det europeiska samarbetet har alltid varit betydelsefull, men under den pågående finans- och eurokrisen kan vi se att Tyskland spelar en helt central för att inte säga klart dominerande roll.

Tidigare forskning visar att den tyska inställningen till militära insatser i utlandet på flera sätt har förändrats under 1990- och 2000-talen, där det senaste exemplet är Irakinterventionen 2003. I denna fråga positionerade sig Tyskland klart emot en intervention. Detta var första gången som Tyskland i en betydelsefull fråga fattade ett beslut som gick på tvärs med dess sedan lång tid främste allierade, det vill säga bundsförväntan USA.

Vad gäller resolution 1973 i FN:s säkerhetsråd solidariserade sig Tyskland inte heller med sina viktigaste allierade, det vill säga USA och Frankrike, även om en nedlagd röst inte är en lika skarp markering som att rösta emot. Detta samtidigt som Frankrike agerar solidariskt med Tyskland inom ramen för den pågående ekonomiska krisbehandlingen.

Med tanke på Tysklands maktposition blir det därför relevant att mer ingående undersöka om Tyskland har tagit ett steg närmare en mer självständig position i utrikespolitiken. Med bakgrund i agerandet kring Irakinterventionen, och nu i Libyen är det intressant att förstå om Tyskland nu gradvis intar en mer självständig position på den internationella arenan.

Den övergripande fråga som alltså ställs i uppsatsen är om dessa två exempel kan tolkas som att Tyskland är på väg att positionera sig som en alltmer självständig aktör, det vill säga att Tyskland fortsätter på vägen mot ”normalisering” i utrikespolitiken?

Syfte och frågeställningar

Syftet med denna studie är att undersöka om Tysklands agerande i säkerhetsrådet, det vill säga att Tyskland valde att lägga ner sin röst, kan ses som en del av vägen mot en

normalisering av den tyska utrikespolitiken. För att kunna besvara syftet använder jag en tidigare studie av Anika Leithner (2009) om Tyskland och landets inställning till de tre tidigare militära interventioner som har varit aktuella i tysk utrikespolitik sedan återföreningen: Kosovo, Afghanistan och Irak. Det centrala enligt Leithner i tysk utrikespolitik är ansvarsfrågan och dess problematik. Ansvar ges fem dimensioner, där tre av dessa appliceras i studien:

a) demokratiska värderingar, b) allierade och c) internationell rätt.

Mot bakgrund av detta kan följande frågeställningar formuleras:

- Hur resonerade den tyska förbundsdagen angående Libyenkonflikten?
- Hur förhåller sig resonemangen till Leithners tre kategorier (demokratiska värderingar, allierade och internationell rätt)?

Bakgrund

Det tyska utrikespolitiska beslutsfattandet i fallet med Libyen 2011 ska förstås med avseende på både utrikes och inrikes faktorer. Här nedan ges inledningsvis en bakgrund till FN:s säkerhetsråd och till hur förbundsdagen är fördelad mellan de olika partierna. Styckena om Förenta nationerna och plikten att skydda syftar till att ge en bakgrund till hur den utrikesarenan ser ut. Principen om plikten att skydda är central därför att den kom att användas första gången i resolution 1973. Stycket om förbundsdagen och förbundsregeringen syftar till att kort redogöra för hur det parlamentariska läget ser ut vid tidpunkten för de debatter som behandlar Libyenfrågan.

Förenta nationerna

De beslut som innebär användandet av militärt våld, i annat än självförsvar, har hänskjutits Förenta Nationernas (FN) säkerhetsråd. Detta råd har som främsta princip att värna om den internationella fred och säkerheten⁵. Medlemmarna i säkerhetsrådet består av fem permanenta medlemmar, samt tio medlemmar som väljs av generalförsamlingen. De permanenta medlemmarna har vetorätt, vilket innebär att dessa stater har möjligheten att stoppa en resolution vid omröstning. Övriga medlemmarna som inte innehar veto, kan inte stoppa en resolution även om de röstar emot den.

---

⁵ Art 1, Förenta Nationernas stadga och stadga för internationella domstolen. FN-förbundet, UNA Sweden. (<http://www.fn.se/fn-info/om-fn/fn-stadgan/>)

Tyskland röstades in som icke-permanent medlem i säkerhetsrådet för mandatperioden 2011/2012⁶. Det betyder att oavsett om Tyskland hade röstat nej vid omröstningen för resolution 1973, hade resolutionen ändå gått igenom.

Tysklands roll i säkerhetsrådet under denna mandatperiod är förenat med ett engagemang och ansvar för Afghanistan, där Tyskland är ansvarig att leda förhandlingar om säkerhetsrådets beslut, samt att implementera dessa genom ISAF och UNAMA.⁷

Plikt att skydda

Ansvar att skydda, Responsibility to Protect (R2P), är en resolution som antogs av generalförsamlingen 2009. Bakgrunden till resolutionen var 2005 års World Summit möte, och tidigare debatter i generalförsamlingen⁸. Från World Summit mötet var det framförallt paragraf 138 och 139 som behandlar bakgrunden till R2P. Paragraferna bär båda rubriken ”ansvaret att skydda befolkningar från folkmord, krigsbrott, etnisk resning och brott mot mänskligheten”⁹. Den egna staten ansvarar för att detta upprätthålls inom det egna territoriet, men ansvaret är även riktat mot det internationella samfundet i sin helhet. Nationerna ska stödja varandra i att utöva detta, samt att stödja FN i att etablera det så kallade ”early warning system”.¹⁰ Det internationella samfundet har även ansvaret att först använda ”diplomatiska, humanitära och andra fredliga medel”¹¹ för att skydda befolkningen.

Nytt i denna resolution är att det finns utrymme att genom kollektiv handling ta till militära medel, efter beslut av säkerhetsrådet, men att dessa kollektiva militära insatser endast sker på basis av fall till fall och att det sker i samverkan med relevanta regionala organisationer.¹²

Tysklands förbundsdag och förbundsregering

2011 när Libyenkonflikten var aktuell bestod regerades Tyskland av en koalitionsregering. Regeringen bestod utav Christlich Demokratische Union/ Christian Christlich-Soziale Union (CDU/CSU) vilket egentligen består av två partier, och denna partiföring har varit

---

⁶ Hämtad från det tyska utrikesdepartementets hemsida, den 24 januari kl 07.20 http://www.auswaertiges-amt.de/sid_8F842CE06DBB36E8254286FB85D128AC/EN/Aussenpolitik/Friedenspolitik/VereinteNationen/DEUimSicherheitsrat/101013-SchwerpunkteSRMitgliedschaft_node.html

⁷ Hämtad från hemsidan för tysklands uppdrag till FN, den 24 januari, kl 07.43 <http://www.new-york-un.diplo.de/Vertretung/newyorkvn/en/05/Afghanistan.html>

⁸ Resolution 63/308, Förenta nationernas generalförsamling, The responsibility to protect, 2009 (7 oktober) (<http://www.un.org/en/ga/63/resolutions.shtml>)

⁹ 2005 World Summit Outcome, A/60/L.1, United Nations, General Assembly, 2005 (15 September) (<http://www.un.org/depts/dhl/resguide/r60.htm>): 31 egen översättning

¹⁰ 2005 World Summit Outcome: paragraf 138

¹¹ 2005 World Summit Outcome: paragraf 139, egen översättning

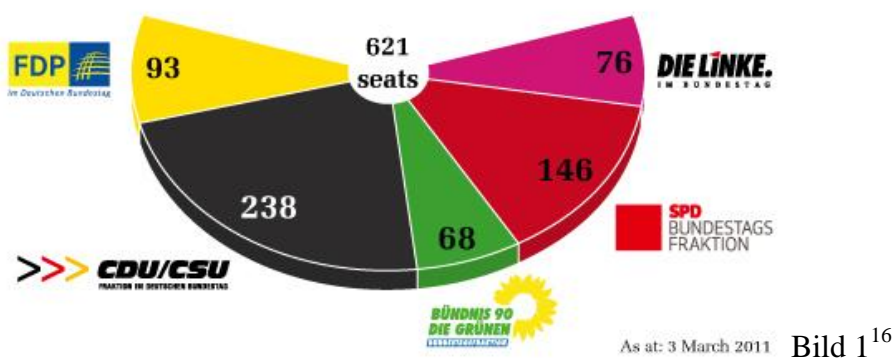
¹² 2005 World Summit Outcome: paragraf 139

Tysklands största parti sedan valet 2005¹³. Den andra delen av regeringsformationen består av det liberala partiet, Freie demokratische Partei (FDP)¹⁴.

Oppositionen består av Socialdemokratisch Partei Deutschlands (SPD), som är landets näst största parti och delade regeringsmakten med CDU/CSU under mandatperioden 2005 - 2009¹⁵

I oppositionen finns även miljöinspirerade partiet Bündis 90/die Grünen och die Linke, vänsterpartiet.

Se fördelningen för mandaten enligt nedan:

Bilden visar fördelningen av platser i den tyska förbundsdagen

Vad gäller Tysklands internationella militära uppdrag fattade förbundsdagen i januari 2011 ett beslut om att påbörja tillbakadragandet av trupper i Afghanistan. Beslutet löd att tillbakadragandet ska börja i slutet av 2011, för att sedan, om säkerhetsläget tillåter, slutföras 2014. I januari 2011 hade Tyskland 4900 soldater stationerade i Afghanistan.¹⁷

Tidigare forskning

Leithners studie visar hur Tyskland ser sin egen roll i förhållande till militära insatser och menar att denna roll skapas genom historia, minne och nationellt intresse.¹⁸ Jag har inte

¹³Hämtad från hemsidan för fraktionen CDU/CSU:s hemsida, kl 18.37 1 februari 2012 http://www.cduscsu.de/Titel__two_parties_one_joint_parliamentary_group/TabID__19/SubTabID__21/InhaltTypID__98/Texte.aspx

¹⁴ Hämtad från hemsidan för partiet FDP, kl 18.39 den 1 februari 2012 <http://www.fdp.de/Praesidium/480b174/index.html>

¹⁵Hämtade från tidningen the Guardians hemsida, kl 1938, den 23 januari <http://www.guardian.co.uk/world/2009/sep/27/angela-merkel-german-election-victory>

¹⁶Bundestag, hämtad från den tyska förbundsdagens hemsida. Kl 16.16 den 17 januari. http://www.bundestag.de/htdocs_e/bundestag/groups/index.html

¹⁷ Hämtad från die deutsche Welles hemsida, kl 2001, den 23 januari <http://www.dw-world.de/dw/article/0,,14800922,00.html>

¹⁸ Leithner, Anika (2009) *Shaping German Foreign Policy. History, memory and national interest*. Boulder: FirstForumPress

kunnat finna någon annan studie som har använt Leithners modell för att analysera Tysklands agerande i Libyenkonflikten. Däremot finns en stor litteratur kring tysk utrikespolitik, där jag har valt ut en del som behandlar vägen mot normalisering och därigenom tidigare militära insatser.

Joachim Krause har skrivit om förbundsdagens relation eller roll till utrikespolitiken¹⁹. August Pradetto beskriver normerna och den politiska kulturen som ligger till grund för tysk utrikespolitik och hur detta har förändrats sedan återföreningen²⁰. Hanns W Maull talar om Tyskland som en civilmakt, och han menar att detta lever kvar, även om Tyskland är återförenat och nu försöker hitta tillbaka till ”normaliteten” i utrikespolitiken.²¹ I Lisbeth Aggestams avhandling behandlas hur Tyskland, och därtill Frankrike och Storbritannien, förhåller sig till politisk identitet och hur länderna uppfattar sina egna roller²².

För att placera in min studie i ett större sammanhang har jag även valt att kort beskriva relationen mellan internationell och nationell politik, det för att ge en bakgrund till min studie men även för att motivera valet av teoriansknytning.

Vägen mot normalisering

Normaliseringen innebär att hitta en stabilitet i tysk säkerhetspolitik, att förbundsstaten ska kunna uttrycka sig i egenintressen och att staten ska kunna föra en säkerhetspolitisk strategi utan att det historiska arvet gör sig påmint. Det innebär då både truppbidrag men även hur Tyskland ska föra sin utrikespolitik i helhet.

Vägen mot normalisering har sin grund i Tysklands återförening. Det var viktigt för Tyskland men även för omvärlden, att tro att Tyskland skulle kunna leva i fred med sina grannländer²³. Det fanns en oro att omvärlden att Tyskland skulle bli alldeles för mäktigt.²⁴ Utmaningen för den utrikespolitiska orienteringen blev därför att hitta vad som kom att kallas normaliteten i utrikespolitiken. Det bottnar i Tysklands storlek, det geopolitiska läget i centrala Europa och

---

¹⁹ Krause, Joachim (2001) “The Role of the Bundestag in German Foreign Policy”, i Eberwein, Wolf-Dieter och Kaiser, Karl (ed) *Germany's New Foreign Policy*, Basingstoke: Palgrave

²⁰ Pradetto, Augusto, (2006) “The Polity of German Foreign Policy: Changes since Unification”, in Maull, H.W.(ed.) *Germany's Uncertain Power, Foreign Policy of the Berlin Republic*, Basingstoke: Palgrave Macmillan

²¹ Maull, Hanns.(ed.) *Germany's Uncertain Power, Foreign Policy of the Berlin Republic*. Basingstoke: Palgrave Macmillan

²² Aggestam, Lisbeth (2004) *A European Foreign Policy? Role Conceptions and the Politics of Identity in Britain, France and Germany*. Stockholms universitet: Akademitryck

²³ Maull (2006): 2f

²⁴ Leithner (2009):2

hur Tyskland skulle förhålla sig till militärt våld²⁵. Denna komplicerade utrikespolitiska position har sin grund i Tysklands historia, vilket speglar sig i en skepsis mot att använda militärt våld.²⁶ Det handlar delvis om arvet efter andra världskriget, men även arvet efter kalla kriget, då Västtyskland byggde upp en status som civilmakt²⁷. Före 1994 deltog Västtyskland endast i humanitära insatser²⁸ och Aggestam menar att rollen som fredsförespråkare och företrädare för mänskliga rättigheter bottnar i landets historia²⁹. I den tyska politiska debatten var det därför känsligt att tala om nationella intressen, både under kalla kriget och under 90-talet.³⁰ Ansvar menar Aggestam är centralt för Tysklands politik³¹. Hon ser en tendens till utveckling då Tyskland blir allt mer bekvämt med att uttrycka de nationella intressena istället för att linda in dem i Europas namn³².

Tidigare militära insatser

I och med grundlagsförändringen 1994 blev det möjligt för Tyskland att delta med militära insatser i utland³³. Grundlagen reglerar sedan dess hur den tyska nationen och dess medborgare ska förhålla sig till omvärlden, då Tyskland under alla omständigheter ska arbeta för att bevara internationell fred och säkerhet. I händelse av militära interventioner ska det ske tillsammans med andra länder, och mänskliga rättigheter ska då respekteras i alla avseenden.³⁴ För att Tyskland ska kunna sända militär trupp utomlands krävs ett beslut i den federala domstolen, samt att förbundsdagen stödjer beslutet³⁵

Den första insatsen där Tyskland deltog med militära medel var i Kosovo. Denna insats saknade ett FN mandat för att stödja insatsen, vilket är av vikt för att det ska finnas en legitimitet och legalitet att delta. Men Tyskland legitimerade insatsen med att våld var den sista utvägen och att det var i försvar av mänskliga rättigheter.³⁶ I fallet Afghanistan legitimerades insatsen med solidaritet gentemot USA³⁷. Interventionen ansågs ligga i det internationella intresset och inte i det tyska³⁸. Den senaste insatsen som har varit aktuell för

---

²⁵ Aggestam (2004): 234f samt Maull (2006): 5

²⁶ Pradetto (2006): 21, samt Maull (2006):274

²⁷ Pradetto (2006): 21

²⁸ Leithner (2009): 16

²⁹ Aggestam (2004): 226

³⁰ Pradetto (2006) :22

³¹ Aggestam (2004): 205

³² Aggestam (2004): 234f

³³ Aggestam (2004): 198, samt Pradetto (2006): 19

³⁴ Pradetto (2006): 15f

³⁵ Pradetto (2006): 19

³⁶ Aggestam (2004): 229

³⁷ Maull(2006): 3 samt Leithner (2009): 60

³⁸ Leithner (2009): 72

debatt i den tyska förbundsdagen är insatsen i Irak, där den tyska regeringen vägrade att delta³⁹. Pradetto menar att en viss tendens till ökat självförtroende kan tolkas i Schröders uttalande mot USA och mot Irakinterventionen. Den tyska regeringen tog avstånd från en militär intervention, trots den historiskt präglade relationen länderna emellan.⁴⁰ Tyskland vägrade även att låta tyska Natoofficerare delta i insatsen för att träna upp den irakiska säkerhetsstyrkan⁴¹ Trots att Tyskland har deltagit vid flera interventioner finns tolkningen fortfarande kvar att nationen är en civil makt⁴².

Förbundsdagens påverkan på utrikespolitiken

Krause beskriver förbundsdagens roll i den tyska utrikespolitiken. Han beskriver förbundsdagen roll som ett forum som är designat för en öppen debatt av frågor av/om politiska frågor och frågor policy karaktär⁴³ Krause menar att enligt den tolkning av grundlagen som var aktuell 2001 står regeringen och majoriteten av förbundsdagen gemensamt ansvariga för den politiska riktning som besluten ges under valperioden. Det spelar ingen roll huruvida besluten har fattats av förbundsdagen eller regeringen.⁴⁴ Vad gäller debatten i förbundsdagen menar författaren att en betydande del av den har ägnats frågor av internationell karaktär⁴⁵.

Inrikes- och utrikespolitik

Litteraturen kring hur inrikespolitik och utrikespolitik förhåller sig till varandra är stor, i min studie har jag gjort ett urval av författare för att påvisa förändringen i synen på relationen mellan nationell och internationell politik. Förändringen består i antagandet från att stater är rationella aktörer och styrda av maktpositionering, till att inrikespolitiska faktorer kan påverka utrikespolitiska utfall.

Graham Allison kritiserar realismen och dess band till att stater kan ses som rationella aktörer. Han menar i sina slutsatser att synen på internationell politik måste breddas och att se till vilka faktorer som var avgörande för beslutsfattandet och inte längre vara målorienterad.⁴⁶ Bruce Russett m.fl. kritiserar även de realismens syn på internationell politik där staten enbart

---

³⁹Maull(2006): 4

⁴⁰ Pradetto(2006): 26

⁴¹ Maull (2006): 2

⁴² Maull (2006): 274 samt Pettersson, Lukas (2011) ” Changing Images of the USA in German media discourse during four American presidencies”, *International journal of cultural studies*, 14(1): 35-51:48

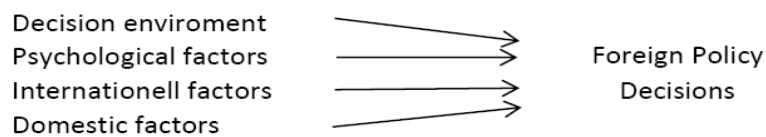
⁴³ Krause (2001) : 158

⁴⁴ Krause (2001):159

⁴⁵ Krause (2001):160

⁴⁶ Allison, Graham (1971) *Essence of Decision. Explaining the Cuban Missile Crisis*. Harvard University: Harper Collins: 255

ska maximera sin makt. De menar att utrikespolitiken beror på en rad faktorer och att en del av dessa är nationella, exempel är olika länders historia, kulturer, socioekonomiska - och politiska strukturer. Dessa faktorer har inte den internationella positionen som huvudfokus, utan är istället baserad på nationella faktorer.⁴⁷ Alex Mintz och Karl DeRouen utvecklar tanken om hur utrikespolitiken utvecklas ytterligare. De menar att utrikespolitiken bestäms av flera faktorer, nämligen beslutsmiljön, psykologiska faktorer, internationella faktorer och nationella faktorer, se figuren nedan.

Figur 1, Figuren förklara vad som bestämmer utrikespolitiska beslut enligt Mintz och DeRouen⁴⁸.

Författarna beskriver nationella faktorer och delar även här in faktorerna i olika kategorier. Dessa kategorier ska skapa en förståelse av utrikespolitiskt beslutsfattande. Kategorierna är följande; ”diversionary” teorin, ekonomiska intressen, den allmänna opinionen, valcykler och Robert Putnams teori om Two-level game⁴⁹. Det är den sistnämnda kategorin som jag har valt att fördjupa mig i.

Teorianknytning

Den övergripande teoretiska ingången i denna studie utgörs av Robert Putnams studie om Two-level game. Där ger han en koppling till den hänsyn som internationella beslutsfattare måste ta till inrikes- och utrikespolitiken. Den inrikespolitiska teoriansknytningen är baserad på Leithners studie om Tysklands tidigare militära insatser. Den syftar till att förklara hur Tyskland ser sin egen roll i utrikespolitiska beslut som innefattar militära insatser. Modellen som bygger på tyskt ansvar är uppbyggd av fem begrepp. Leithners analysmodell ska därför beskriva Tysklands inrikespolitik. Analysmodellen kommer att beskrivas mer ingående under metodavsnittet.

⁴⁷ Russett, Bruce, Starr, Harvey och Kinsella, David (2010) *World Politics: The Menu for Choice*. Boston: Wadsworth: 138

⁴⁸ Mintz, Alex och DeRouen, Karl (2010) *Understanding Foreign Policy Decision Making*. New York: Cambridge University Press: 4

⁴⁹ Mintz och DeRouen (2010): 129-135

Two-level game

Teorin menar att internationella förhandlingar kan förstås som ett spel på två nivåer. Den internationella nivån kallar Robert Putnam för nivå ett. Där sker förhandlingarna som leder till överenskommelser mellan stater. Putnam bygger sin teori på metaforen bordet. Vid det nationella bordet sitter bland annat parti- och parlamentsmedlemmar, representanter för intressegrupper och ledarens egna politiska rådgivare. Vid det internationella bordet sitter diplomater och internationella rådgivare.⁵⁰ Om en nyckelspelare vid det internationella bordet är missnöjd med utgången av förhandlingen, kan det få konsekvenser för hela bordet. Och om en ledare skulle misslyckas med att tillgodose de nationella spelarnas intressen vid det internationella bordet, kan ledaren riskera sin plats.⁵¹

Den nationella nivån kallar Putnam för nivå två, här måste avtalet som förhandlades av förhandlingar på nivå ett (internationella) ratificeras. Kopplingen om ratificering menar författaren är den viktigaste teoretiska länken mellan de två nivåerna.⁵² Putnam problematiserar och menar att därför att avtalet som diskuteras fram på den internationella nivån kan förkastas av den nationella nivån, så finns det ytterligare positioner som kan uttryckas på nivå två. Ett annat scenario kan vara att diskussioner på den andra nivån (nationella) kan begränsa aktörens handlingsutrymme på den första nivån (internationella).⁵³ Det är det sistnämnda scenario som jag kommer att utgå ifrån. Poängen men Putnams resonemang är ingetdera av att dessa två nivåer inte kan ignoreras av beslutsfattare⁵⁴.

Shaping German Foreign Policy

Denna studie bygger på Leithners analysmodell, där hon menar att genom Thought-Talk-Action modellen kan politiken förklaras. Leithner genomför detta genom att skapa en retorisk karta. Denna karta ska då ta hänsyn till nationella intressen och nationell identitet (Thought). Och i den politiska debatten (Talk) skapas den politiska diskursen, och det är här som den retoriska kartan tar sig uttryck. Leithners val av fall bygger alla på att det har varit fråga om militära interventioner, det är det som betecknas som handling (Action).⁵⁵ På detta sätt kopplar Leithner utrikespolitiska beslut, det vill säga internationell politik, till den inrikespolitiska debatten. Det är genom den inrikespolitiska debatten som den retoriska kartan tar sig uttryck, och den ska då skapa en förståelse till det utrikespolitiska handlandet. De

---

⁵⁰ Putnam (1988): 434

⁵¹ Putnam (1988): 434

⁵² Putnam (1988): 435f

⁵³ Putnam (1988): 436

⁵⁴ Putnam (1988): 434

⁵⁵ Leithner (2009): 13-16

kategorier som skapas i Leithners retoriska karta (se metod – Leithners analysmodell) ska därför ses som samspelade kategorier som tillsammans ska skapa en förståelse för inställningen till en viss intervention. Och ska då i förlängningen hjälpa oss att skapa en viss förståelse av Tysklands utrikespolitik, och därför även internationell politik.

Leithner menar att tyskar är motvilliga att diskutera makt och nationella intressen i debatter, och att de har en tendens att hellre tala om ansvar, fred, frihet och mänskliga rättigheter. Detta menar författaren har en grund i förändringar av tyska intressen och hur de debatteras sedan och på grund av andra världskriget. Tyskland tvekar inför att agera så att de kan dra nytta av det agerandet i form av inflytande. Leithner ser dock en tendens till att Tyskland blir alltmer bekvämt med att uttrycka sina nationella intressen⁵⁶

Leithners sätt att positionera ansvar medför att problematiken i begreppet vidgas. Hon menar att tysk ansvarstagande är centralt i den politiska diskursen⁵⁷, och förklarar det genom att konstruera en retorisk karta över den politiska debatten⁵⁸. Leithner tar i sin studie upp de begrepp och frågor som har varit aktuella i tidigare forskning, nationella intressen, ansvar och militära interventioner. Hon skriver: ”foreign policy behaviour is best understood as the result of a complex relationship between the way a country’s decision makers think and talk about issues”⁵⁹.

Material

Det material som kommer att användas i denna studie har bäring på det argument som Krause för fram ett ökat fokus på en öppen debatt i den tyska förbundsdagen och att internationella frågor har tillägnats en betydande tid. Liksom Leithners studie bygger på debatter i förbundsdagen (gällande insatserna i Kosovo, Irak och Afghanistan), kommer även min studie (Libyen) att bygga på material från den tyska förbundsdagen. Mitt material kommer att utgöras av debatter i förbundsdagen, och den utfrågning av regeringen som sker på veckobasis⁶⁰, båda typerna av debatter finns transkriberade⁶¹. De motioner och propositioner som är knutna till debatterna kommer även att ingå som material.

---

⁵⁶ Leithner (2009): 146f

⁵⁷ Leithner (2009): 4

⁵⁸ Leithner (2009): 16

⁵⁹ Leithner(2009):4

⁶⁰ Linn, Susanne; Sobolewski, Frank (2011) *So arbeitet der Deutsche Bundestag, 17. Wahlperiode*. Dernbach:Neue Darmstädter Verlagsanstalt: 52

⁶¹ Linn och Sobolewski (2011): 49

Jag har valt att begränsa mitt material till en tidsperiod som sträcker sig från den 23 februari fram till den 24 mars. Den 23 februari debatterade förbundsdagen Libyenkonflikten omfattande för första gången. Detta var även tre dagar innan den första resolutionen gällande Libyen beslutades om i FN:s säkerhetsråd. Den 24 mars var en vecka efter att resolution 1973 antogs av säkerhetsrådet. Anledningen till varför materialet omfattar tiden efter att beslutet fattades är att debatten runt insatsen kan komma att intensifieras eller förändras efter att resolutionen antagits.

Eftersom oroligheterna i Nordafrika och Bahrain skedde under samma tidsperiod och togs upp i samma debatter behandlar materialet inte bara Libyen. Referenser görs i vissa fall till hela Nordafrika. Jag använder mig av de tillfällen då det argumenteras om och refereras till Nordafrika i generella termer, och detta sammanfaller med syftet. För att öka transparensen kommer valda delar av debatten att redovisas med citat.

Metod

Leithners analysmodell används som grund i analysen där det är främst de tre kategorierna som kommer ur begreppet ansvaret som analyseras. Dessa kategorier används för att tolka empirin, vilket utvecklas mer detaljerat under avsnittet operationalisering.

Valet av metod är en kvalitativ innehållsanalys, och jag använder mig av den typ av innehållsanalys som Kristina Boréus och Göran Bergström beskriver som "... textanalyser där ingenting räknas eller mäts."⁶² Det som eftersträvas är en förståelse av textens innebörd. Författarna menar att en fördel med metoden är att den kan finna mönster i större textmängder. Det är det explicita som eftersöks, det vill säga det som uttryckligen står på textraderna, men författarna menar att genom att finna det explicita, kan även det implicita i materialet komma åt.⁶³ För att systematisera Leithners studie konstrueras ett kodschema. Ett kodschema ska enligt Bergström och Boréus "talar om i detalj vilka noteringar som ska göras i de analyserade texterna"⁶⁴ Eftersom kodningen och resultatet av kodning innehåller flera steg redovisas en kodinstruktion i avsnittet operationaliseringen.

Det som skiljer min metod från Leithners är valet av textanalys, där Leithners studie bygger på en form av diskursanalys, medan min studie bygger på en kvalitativ innehållsanalys.

---

⁶² Bergström, Göran och Boréus, Kristina (2005) *Textens mening och makt. Metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. Malmö: Studentlitteratur: 44

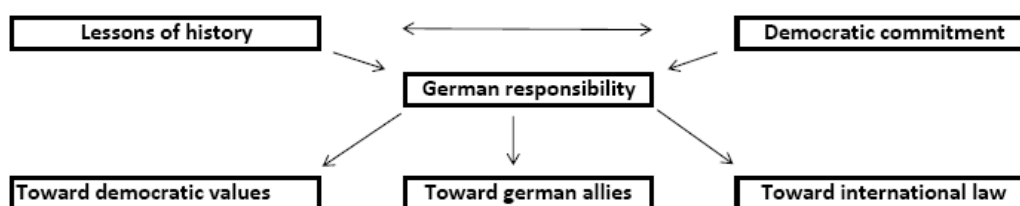
⁶³ Bergström och Boréus (2005): 45

⁶⁴ Bergström och Boréus (2005): 49

Leithner anger helt kortfattat i sin studie att hon använder diskursanalys, men beskriver inte vilken typ av diskursanalys som används⁶⁵. Det går heller inte att få klarhet i vilken typ som Leithner använder med hjälp av referenslistan. Här finns som bekant flera varianter av diskursanalys – exempelvis diskursteori, kritisk diskursanalys och diskurspsykologi.⁶⁶ Mot denna bakgrund väljer jag därför att använda mig av kvalitativ innehållsanalys. Min bedömning är att detta kan fungera metodologiskt eftersom jag endast använder de kategorier som Leithner utarbetat och systematiserar texterna utifrån dem. Liksom Leithner kommer jag att studera de resonemang som förbundsdagen för, de argument som presenteras för och emot interventionen i Libyen och ett eventuellt tyskt deltagande. Jag kommer däremot inte att använda andra diskursiva verktyg för att studera ordval och språkliga meningskonstruktioner.

Leithners analysmodell

Med avstamp i Thought-Talk-Action modellen beskrivs de politiska diskurserna som berör frågan om militära interventioner. Leithner menar att det är i den politiska debatten som diskursen konstrueras, och hon beskriver den genom retoriska kartor. Detta får konsekvensen att kartorna får olika utseende, men alla har samma grund⁶⁷

Figur 2⁶⁸

Retorisk karta över diskursen om militära interventioner, hämtad från Leithner, 2009

Den retoriska kartan är tänkt att skapa förståelse av den politiska diskursen. Lärdomar från historien (lessons of history) och demokratiska åtaganden (democratic commitment) har sitt ursprung i andra världskrigets slut, men även i kalla kriget och tidigare internationella insatser. Leithner menar att den tyska utvecklingen av det historiska minnet har gått från ett passivt ansvar, till ett aktivt ansvar. Det passiva ansvaret tog sig uttryck genom exempelvis ”to respect international law and human rights”, ”to promote democratic ideals” och ”never

⁶⁵ Leithner(2009):16f

⁶⁶ Winter Jørgensen, Marianne och Phillips, Louise (2010) *Diskursanalys; som teori och metod*. Malmö: Studentlitteratur: 7

⁶⁷ Leithner (2009):35

⁶⁸ Leithner (2009):30, 58 och 92

again war”⁶⁹. Till det aktiva ansvaret ”to defend international law and human rights”, to promote democratic ideals abroad” och “never again genocide”⁷⁰. Hon hävdar att grunden till hur det tyska ansvaret (german responsibility) ligger i lärdomar av historien och demokratiskt åtagande⁷¹. Förståelsen för hur Tyskland fattar sina utrikespolitiska beslut vad gäller militära interventioner kan studeras genom att man undersöker hur politikerna förhåller sig till ansvar vad avser demokratiska värderingar (democratic values), ansvar gentemot tyska allierade (german allies) och ansvar gentemot internationell lag (international law).⁷²

Ansvar gentemot demokratiska värderingar kan vara hur politikerna förhåller sig till fred⁷³, hur staten ifråga upprätthåller respekt mot de mänskliga rättigheterna⁷⁴ eller hur värdet av att vara en demokrati framhålls⁷⁵.

Ansvar gentemot tyska allierade, handlar om vilka stater eller organisationer som framhålls som allierade till Tyskland. I Kosovo insatsen var det Nato⁷⁶, i Afghanistan var det solidaritet med USA⁷⁷ och i det fall då Tyskland inte deltog -Irak- ansågs majoriteten av Europa vara de allierade⁷⁸.

Ansvar gentemot internationell lag innebär huruvida politikerna anser att en militär intervention kan rättfärdigas på folkrättsliga grunder⁷⁹ Det kan ta sig uttryck som i Irakfallet där diskussionen runt en resolution, och diskussionen om FN-inspektionerna⁸⁰

I fallet Irak, faller Leithners analys ut i en retorisk karta som är mer ingående än de tidigare. Där förklarar författaren hur debatten såg ut mer ingående inom kategorierna demokratiska värderingar och internationell lag. Hon gör detta genom att skapa kartor som är baserade endast på kategorierna och underkategorier. Där påvisas även förhållandet mellan regeringens och oppositionens inställning, till den militära interventionen.⁸¹

---

⁶⁹ Leithner (2009):46

⁷⁰ Leithner (2009):46

⁷¹ Leithner (2009):44

⁷² Leithner (2009): 30, 58 och 92

⁷³ Leithner (2009):98

⁷⁴ Leithner (2009):35

⁷⁵ Leithner (2009):68

⁷⁶ Leithner (2009):38

⁷⁷ Leithner (2009):65

⁷⁸ Leithner (2009):103

⁷⁹ Leithner (2009):39

⁸⁰ Leithner (2009):111

⁸¹ Leithner (2009): 99 och 111

Analysdiskussion

Leithners studie bygger på Tysklands tidigare inställningar till militära insatser och syftet är att pröva om Leithners analysmodell även kan förklara Tysklands inställning till Libyenkonflikten. Problematiken med att använda en annans forskares teoretiska grund är att forskningen är subjektiv, och forskarens roll är viktigt. De val jag gör i min studie sammanfaller inte att i alla avseenden med Leithner upplägg, var på transparensen är särskilt viktig.

Som beskrivits tidigare är slutprodukten av Leithners arbete en retorisk karta. Den byggs upp efter det att materialet är kategoriserat och analyserat. Tyskt ansvar bygger på demokratiska åtaganden och historiskt minne, och dessa två kategorier är förutsättningarna för tyskt ansvar. Men det som tar sig uttryck explicit i texten ser jag som de tre kategorierna demokratiska värderingar, allierade och internationell rätt. Därför kommer analysramverket också att ta avstamp i dessa tre kategorier och denna studies retoriska kartor redovisas i analysen.

Analysmodellen ska därför genom dess tre kategorier skapa en förståelse för den nationella tyska politiken, och därigenom även skapa en förståelse för internationell politik.

Operationalisering

För att öka transparensen i studien redogör jag för varje steg i bearbetningen av materialet. Denna delas in i tre steg där stegen representerar de olika delprocesserna i studien.

Steg 1

I det första steget i kodningsprocessen läses hela materialet, och då Leithners modell bygger på tre kategorier kommer noteringar att göras i marginalen där dessa kategorier ger sig uttryck.

A) Att koda *demokratiska värderingar* så som de kommer till uttryck i texten Här markeras i texten där en tolkning för demokratiska värderingar kan göras. Ett exempel på är följande citat där politiska aspekter har kommit att påverka hur Tysklands tidigare politiska förhållanden till Nordafrika har varit:

”... wir dachten, Stabilität sei wichtiger als Menschenrechte. Das darf nicht wahr sein. So kann das nicht weitergehen ⁸²

---

⁸² Deutscher Bundestag – 17 Wahlperiode – 93. Sitzung, Berlin, Donnerstag, den 24. Februar 2011 (<http://dipbt.bundestag.de/dip21/btp/17/17093.pdf>): 10479 egen översättning ”vi trodde att stabilitet var viktigare än mänskliga rättigheter. Så får det inte vara. Så kan det inte fortgå.”

I föregående exempel samt i nästa visas vad som kan tolkas inom ramen för kategorin om demokratiska värderingar. Men citaten skulle även kunna ha sin grund i juridiken. Avgörande för att dessa kategoriseras som en demokratisk värdering är det politiska budskapet i dem, dvs. att sanktioner i detta fall lyfts fram som ett fredligt alternativ för en politisk lösning på konflikten:

Die Alternative zu einem Militäreinsatz ist nicht Tatenlosigkeit, ist nicht Zusehen, sondern ist, den Druck zu erhöhen, Sanktionen zu beschließen und Sanktionen zu verschärfen⁸³

B) Att koda *allierade*: Materialet läses igen, och en notering görs där allierade kommer till uttryck. Inom ramen för allierade kategoriseras de stater som Tyskland anser vara allierade. Ett tydligt exempel på hur detta förhåller sig är Tysklands inställning till Israels säkerhet, och att Tyskland menar att utvecklingen i Nordafrika inte få ske på bekostnad av Israels säkerhetsläge.

Israel beobachtet die Umbrüche in seiner unmittelbaren Nachbarschaft mit großer Sorge. Als Freunde Israels teilen wir diese Sorge. Die Entwicklungen in der Region dürfen nicht zu Lasten der Sicherheit Israels gehen, die für Deutschland nicht verhandelbar ist⁸⁴.

C) Att koda *internationell rätt*: Materialet läses en tredje gång, markera där internationell lag ger sig uttryck. Inom ramen för internationell rätt kommer de folkrättsliga termer som knyter an till Libyenkonflikten att uppmärksammas och analyseras. Ett exempel kan vara förekomsten och användandet av orden legitimitet och sanktioner, även FN:s roll är central. Ett tydligt exempel är när utrikesministern uttrycker att vissa delar av resolutionen stöds, där sanktionerna mot regimen förstärks:

---

⁸³ Deutscher Bundestag – 17 Wahlperiode – 97. Sitzung, Berlin, Freitag, den 18. März 2011 (<http://dipbt.bundestag.de/dip21/btp/17/17097.pdf>): 11137 egen översättning *Alternativet till en militär insats är inte att inte göra något alls, utan att höja trycket, besluta om sanktioner och att skärpa sanktionerna*

⁸⁴ Drucksache 17/5193, Deutscher Bundestag -17. Wahlperiode (<http://dipbt.bundestag.de/dip21/btd/17/051/1705193.pdf>):5 egen översättning ”Israel ser utvecklingen med stor oro, som vänner till Israel delar vi denna oro. Utvecklingen i denna region får inte ske på bekostnad av Israels säkerhet, detta är inte förhandlingsbart för Tyskland”

Wir unterstützen ausdrücklich die Elemente der Resolution 1973 des UN-Sicherheitsrates, durch die die Sanktionen gegen das Gaddafi-Regime verschärft werden⁸⁵.

Steg 2

För att skapa en ytterligare ett djup i studien, görs ytterligare en kodifiering för att särskilja vad som är särskilt intressant i den tyska politiska debatten. Det genom att följande frågor ställdes till texten:

- Kring vilka olika underkategorier centrerades den politiska debatten?
- Hur skildrades underkategorierna?

Steg 3

Det tredje steget innebär att underkategorier skapas för att samla materialet runt gemensamma begrepp.

A) I den första kategorin *demokratiska värderingar*, skapas underkategorierna stabilitet, fredliga alternativ, våldsmässiga alternativ. Men även två underkategorier som inte var lika framträdande som de tidigare tre. Det var multilateralism och humanitär hjälp.

B) I den andra kategorin *allierade*, skapas underkategorierna Europeiska unionen, Frankrike och Israel

C) I den tredje kategorin *internationell rätt*, skapas underkategorierna brott mot internationell rätt, Gaddafi och oppositionen, arabförbundet, FN:s säkerhetsråd och sanktioner. Den sistnämnda har även denna delas in i kategorier, som icke militära sanktioner, flygförbudszon och resolution 1973.

Empiri

Demokratiska värderingar

De mest framträdande teman i denna kategori är stabilitet, fredliga alternativ och våldsmässiga alternativ. Det förekom även andra teman såsom humanitär hjälp och multilateralism. Under temat humanitär hjälp är det framförallt diskussionerna kring möjliga flyktingströmmar och mottagandet av dessa. I teoridelen av uppsatsen har påpekats att multilateralism är ett argument som tycks krävas för att Tysklands ska kunna agera militärt i

---

⁸⁵ Deutscher Bundestag– 97. Sitzung, den 18 mars 2011: 11137 egen översättning *Vi stödjer element av FN:s resolution 1973, i vilken sanktioner emot Gaddafiregimen kommer att förstärkas*

utlandet. I de undersökta debatterna fanns dock nästan ingen diskussion kring detta. Det som fanns faller in under allierade eller möjligen Arabförbundet, då deras medgivande legitimerade insatsen.

Stabilitet

Stabilitet har i denna studie två betydelser, där den första är stabilitet i motsats till mänskliga rättigheter och de andra möjligheterna till stabilitet i Libyen vid ett eventuellt regimskifte.

Tyskland anser att den utrikespolitik som västländer tidigare fört gentemot Libyen har varit baserad på den stabilitet som Libyen har visat utåt, och omvärlden har blundat för de brott mot mänskliga rättigheter som begåtts under Gaddafisstyret inne i landet. Stabilitet har premierats framför mänskliga rättigheter, och Tyskland menar att denna typ av politik måste förändras inför framtiden. Denna typ av kritik kommer från Bündnis 90/die Grünen. Partiet menar att det har varit en form av dubbelmoral, att stabilitet har premierats framför mänskliga rättigheter, och att denna dubbelmoral måste upphöra.

Nie wieder und nirgendwo dürfen Demokratie und Stabilität so gegeneinander ausgespielt werden, wie wir es in Nordafrika gemacht haben⁸⁶

Utrikesministern uttryckte även en viss acceptans för kritiken då han menar att en autokratisk regering inte gör ett land stabilt. Ett stabilt samhälle är istället en förutsättning för stabilitet i ett land⁸⁷.

Nicht eine autokratische Regierung macht ein Land stabil, sondern eine stabile Gesellschaft ist die Voraussetzung für die Stabilität eines Landes. Wir wollen stabile Demokratien und demokratische Stabilität⁸⁸

Partiet Bündnis 90/ die Grünens förslag om en policyförändring i riktningen som föreslogs tidigare i en motion, röstades inte igenom av förbundsdagen⁸⁹

Mer tongivande i diskussionen om stabilitet var debatten om Libyens utgångsläge, vilka förutsättningar det fanns för att skapa en stabilitet i landet. Uttalandet här av representanten

---

⁸⁶ Deutscher Bundestag – 17 Wahlperiode – 95. Sitzung, Berlin, Mittwoch, den 16. März 2011 (<http://dipbt.bundestag.de/dip21/btp/17/17095.pdf>): 10826, se även Deutscher Bundestag – 93. Sitzung, den 24 februari 2011: 10479 och Drucksache 17/5192, Deutscher Bundestag -17. Wahlperiode (<http://dipbt.bundestag.de/dip21/btd/17/051/1705192.pdf>): 4

⁸⁷ Deutscher Bundestag – 95. Sitzung, den 16.mars 2011: 10814

⁸⁸ Deutscher Bundestag – 17 Wahlperiode – 95. Sitzung, Berlin, Mittwoch, den 16. März 2011: 10814

⁸⁹ Deutscher Bundestag – 17 Wahlperiode – 99. Sitzung, Berlin, Donnerstag, den 24. März 2011 (<http://dipbt.bundestag.de/dip21/btp/17/17099.pdf>): 11413

från regeringspartiet CDU/CSU kan representera en diskussion som även representanter från SPD och FDP uttryckte⁹⁰. Nyckelorden är att Libyen inte har de politiska förutsättningar som andra länder i Nordafrika har haft. Det finns ingen homogen befolkning, man menar även att konflikter mellan stammar hotar att bryta ut. Men att det inte finns någon politiskt organisation och att det heller inte finns någon som skulle kunna styra landet under en övergångsfas. Detta uttrycks i slutet av februari, men kan även kopplas samman med den diskussion som fördes runt den libyska opposition som sedan kom att kallas övergångsrådet (se internationell rätt, opposition).

Libyen ist kein historisch gewachsener Staat. Die Revolten in Tunis und Kairo stellten nie die Einheit des jeweiligen Landes infrage. In Libyen verhält sich das anders. Außerdem gibt es kein homogenes Staatsvolk. Deshalb drohen alte Stammeskonflikte jetzt wieder aufzubrechen. Anders als in Ägypten und Tunesien sind keinerlei Ansätze für eine Zivilgesellschaft und nicht einmal rudimentäre demokratische Strukturen zu erkennen. Es gibt keine politische Landschaft und vor allem niemanden, der das Land auf Anhieb repräsentieren oder in einer Übergangsphase regieren könnte. Auch ist das libysche Militär, anders als beispielsweise in Ägypten, kein stabilisierender Faktor. Die Armee ist vielmehr gespalten. Deshalb ist die Zukunft Libyens ungewiss⁹¹

Sammanfattningsvis bör understrykas att det fanns en oro i förbundsdagen för hur Libyens förutsättningar för ett stabilt styre såg ut. Det finns i debatten en rad faktorer som pekar på de svårigheter som Libyen står inför, om ett regimskift skulle äga rum.

Fredliga alternativ

Uttrycket *dialogens väg* har varit centralt för utrikesministern. Det talar utrikesministern explicit om när han säger att ur hans synvinkel sker inga lösningar genom utländska länder eller genom utländska trupper, utan det sker genom dialogen. Dialogens väg är uttryckligen något som utrikesministern följer. Det kanske tydligaste uttalandet är från utrikesministern är det där han menar att lösningen på konflikten sker via dialog och inte genom att utlandet lägger sig i eller genom militära trupper.

---

⁹⁰ Deutscher Bundestag– 93. Sitzung, den 24 februari 2011: 10479, se även: 10468, 10470, 10482 och 10485, samt Deutscher Bundestag – 17 Wahlperiode – 92. Sitzung, Berlin, Mittwoch, den 23. Februar 2011 (<http://dip21.bundestag.de/dip21/btp/17/17092.pdf>): 10359

⁹¹ Deutscher Bundestag– 93. Sitzung, den 24 februari 2011: 10479

Aus unserer Sicht muss die Lösung im Lande durch Dialog gefunden werden und nicht durch das Ausland oder durch ausländische Truppen⁹²

Dagen innan beslutet om resolution 1973 fattades meddelade utrikesministern i sitt tal att regeringen knutit de första kontakterna med det nationella övergångsrådet, och att detta var viktigt då utrikesministern menar att regeringen ser dem som en viktig samtalspartner. Även i detta utlåtande visar att regeringen finner *dialogens väg* vara den vägledande.

In den vergangenen Tagen haben wir zudem erste Kontakte mit dem Nationalen Übergangsrat geknüpft. Wir sehen in ihm einen wichtigen politischen Ansprechpartner⁹³

Våldsmässiga alternativ

Inför våldsanvändning behöll partiet die Linke samma princip som i februari fram tills dess att beslutet hade tagits. Man menade att våldsanvändning alltid är den sämsta lösningen:

Das Militär ist in der jetzigen Situation das schlechteste Mittel, das man anbieten oder mit dem man drohen kann. Das muss völlig klar sein⁹⁴

Och fortfarande i mars hävdas att:

... Truppen in Libyen Krieg führen. Wir finden diesen Kriegseinsatz falsch⁹⁵

Det liberala partiet FDP uttrycker den 24 februari att de inte är villiga att skicka tyska soldater till Libyen. Det sker i samband med att partiet riktar kritik mot politiker som för lättvindigt använder sig av begreppet folkmord. Partiet menar att den som benämner händelseutvecklingen ”folkmord”, även har en skyldighet att ingripa.

Wer A sagt, von Völkermord spricht und sagt, man müsse etwas dagegen tun, der muss auch B sagen und erklären, woher er die Soldaten nehmen will. Ich sage hier und heute deutlich: Ich bin nicht bereit, darüber nachzudenken,

---

⁹² Deutscher Bundestag – 97. Sitzung, den 18 mars 2011: 11138, se även Deutscher Bundestag – 95. Sitzung, den 16.mars 2011: 10826

⁹³ Deutscher Bundestag – 95. Sitzung, den 16 mars 2011: 10816

⁹⁴ Deutscher Bundestag – 93. Sitzung, den 24 februari 2011: 10477

⁹⁵ Deutscher Bundestag – 97. Sitzung, den 18 mars 2011: 11145

Bundeswehrsoldaten nach Libyen zu schicken. Das wäre aber die Konsequenz, wenn man von Völkermord spricht; das müssen wir sehr deutlich sagen⁹⁶

Utrikesministern uttalar sig den 16 mars i förbundsdagen om en eventuell flygförbudszon, där han menar att Tyskland inte får bli part i ett inbördeskrig på den afrikanska kontinenten.

Die Bundesregierung betrachtet deshalb ein militärisches Eingreifen in Form einer Flugverbotszone mit großer Skepsis. Wir wollen und dürfen nicht Kriegspartei in einem Bürgerkrieg in Nordafrika werden⁹⁷

SPD uttrycker liksom utrikesministern sin skepsis till en eventuell intervention, då de menar att det är enkelt att rusa in någonstans, för att sedan aldrig komma ur.

Deswegen warne ich davor, allzu leicht über Krieg und Militär zu reden und möglicherweise irgendwo hineinzurutschen, wo man vielleicht nicht wieder herauskommt⁹⁸

Det var först efter att resolutionen hade antagits som det blev aktuellt för Tyskland att egentligen diskutera ett militärt ingripande. De aktuella frågorna som utrikesministern särskiljer är om *Tyskland* ska använda våld, eller om det var riktigt att besluta om en internationell intervention.

Davon zu trennen ist die Frage einer militärischen Intervention und der deutschen Beteiligung daran⁹⁹

I en diskussion efter att beslutet fattades förde CDU/CSU fram argumentet att svaret på frågan om varför västländer valde att ingripa i Libyen får inte bli olja

Worin liegt für euch Europäer und euch Deutsche der Unterschied? Die Antwort darf nicht lauten: Es ist das Öl¹⁰⁰

Den 24 mars fortsätter CDU/CSU att försvara sin ställning i FN:s säkerhetsråd. De ger där även en förklaring till hur Tyskland förhöll sig till resolutionen. De menar att militära medel endast får användas vid de allra svåraste kränkningar av de mänskliga rättigheterna eller vid

---

⁹⁶ Deutscher Bundestag – 93. Sitzung, den 24 februari 2011: 10482

⁹⁷ Deutscher Bundestag – 95. Sitzung, den 16 mars 2011: 10815f

⁹⁸ Deutscher Bundestag – 95. Sitzung, den 16 mars 2011: 10822

⁹⁹ Deutscher Bundestag – 97. Sitzung, den 18 mars 2011: 11137

¹⁰⁰ Deutscher Bundestag – 97. Sitzung, den 18 mars 2011: 11142f

folkmord. De som väljer att engagera sig med militära medel måste ha säkerställt det politiska målet och dessutom hur insatsen ska genomföras. Det var därför Tyskland stödde de politiska målen i resolution 1973, men inte de militära aktionerna.

Militärische Mittel dürfen nur bei schwersten Menschenrechtsverletzungen oder Völkermord in Betracht kommen. Wo sie eingesetzt werden, muss die Gefahr einer Eskalation eingedämmt werden. Wer sich militärisch engagiert, muss sich klar darüber sein, was das politische Ziel ist und wie der Einsatz beendet werden soll. Deswegen war es mit Blick auf Libyen richtig, dass Deutschland die politischen Ziele der UN-Resolution 1973 unterstützt, aber sich nicht an Militäraktionen beteiligt¹⁰¹

Utrikesministern uttrycker även sin oro för civila dödsoffer, då varje militärinsats innebär civila offer, det finns inga kirurgiska ingrepp.

Es gibt keinen sogenannten chirurgischen Eingriff. Jeder Militäreinsatz wird auch zivile Opfer fordern.¹⁰²

SPD kritiserar regeringens ställning. De menar att ett ja i FN:s säkerhetsråd inte innebär att Tyskland måste bidra med trupp. Resolutionen innebär endast en flygförbudszon och inte ett eventuellt truppbidrag

Jetzt sagen Sie: Wir wollen nicht mit deutschen Bodentruppen dorthin. Nein, natürlich nicht. Das wollen wir doch auch nicht. Aber das besagt auch nicht der Beschluss des Sicherheitsrats der Vereinten Nationen.¹⁰³

Allierade

Den explicita diskussionen kring de länder och organisationer som är Tysklands allierade uttryckte sig mindre i de debatter och motioner som ingår i materialet. Det kan tolkas som att eftersom Tyskland i denna fråga har valt att gå en ensam väg, därför skulle Tyskland inte vara lika beroende av sina allierade som tidigare. USA har tidigare spelat en viktig roll som allierad, men är här helt frånvarande i diskussionen. I litteraturen beskrivs Frankrike som Tysklands närmaste allierad, och Frankrike nämns i debatter i förbundsdagen. Något som

---

¹⁰¹ Deutscher Bundestag – 99. Sitzung, den 24 mars 2011: 11412 se även Merkels uttalande 11251

¹⁰² Deutscher Bundestag – 97. Sitzung, den 18 mars 2011: 11138

¹⁰³ Deutscher Bundestag – 97. Sitzung, den 18 mars 2011: 11141

uttryckte sig var oron för Israels säkerhet. Regeringen menade att Israels säkerhet inte få sättas på spel på grund av den utveckling som sker i Nordafrika.

Welche Folgen hat der Umbruch in der arabischen Welt für unseren Partner Israel? Die historischen Veränderungen in der Region dürfen nicht zu einem Weniger an Sicherheit für Israel führen¹⁰⁴

Frankrike nämns endast av oppositionspartiet SPD. De uttrycker sin besvikelse över hur Frankrike har skött utvecklingen som skett i Nordafrika. De uttrycker att Frankrike har ”hemmarätt”, och SPD hade förväntat sig mer än ett toppmöte mellan Frankrike och Libyen. Frankrike har genom sitt agerande i Nordafrika förlorat anseende i denna region.

Ich hätte mehr erwartet als immer nur die feierlichen Gipfel zwischen diesen beiden Ländern. Wir müssen diese Chance nutzen. Ich sage an dieser Stelle ganz offen – auch an meine französischen Freunde –: Die Franzosen haben in den letzten Wochen in dieser Region sehr viel Renommee verloren, obwohl sie eigentlich immer mehr oder weniger ein – in Anführungszeichen – Hausrecht hatten.¹⁰⁵

Bündis 90/die Grünen gör en poäng av hur den framtida relationen mellan Tyskland och Frankrike ska fungera, då partiet kritiserar den tyska regeringen handlande i Libyenkonflikten. Partiet menar att Tysklands politiska genomslagskraft kan vara skadat i Europa. Varför skulle Frankrike och andra sydeuropeiska länder skulle välja att följa förslag som Tyskland sätter på agendan när Tyskland väljer att gå den speciella vägens gång.

Ich habe nur die Befürchtung, dass nach dem diplomatischen Desaster in der Libyen-Frage unsere Durchschlagskraft in Europa nicht mehr sehr groß sein wird. Warum sollten Frankreich oder andere Südländer unseren Vorschlägen folgen, nachdem wir einen nationalen Alleingang gemacht haben?¹⁰⁶

---

¹⁰⁴ Deutscher Bundestag– 95. Sitzung, den 16 mars 2011: 10817, se även Drucksache 17/5193, Deutscher Bundestag:5

¹⁰⁵ Deutscher Bundestag – 95. Sitzung, den 16 mars 2011: 10828

¹⁰⁶ Deutscher Bundestag– 99. Sitzung, den 24 mars 2011: 11411

Den 23 februari framträder EU:s roll som allierad visar sig först genom de krav som Tyskland sätter på EU:s utrikesminister att agera i frågan, samt att sanktioner skulle förberedas från EU:s håll.¹⁰⁷

Er hat sie bereits in einem Brief an die Hohe Vertreterin der Außen- und Sicherheitspolitik der Europäischen Union, Frau Ashton, zur Sprache gebracht und konkrete Schritte vorgeschlagen¹⁰⁸

Samt

In der Europäischen Union haben die Beratungen über Sanktionen jetzt begonnen¹⁰⁹

Därefter menar regeringspartierna att EU:s framtida utrikespolitiska roll bör förändras. Det är inte lämpligt att dubbelmoralen i EU:s närområde får fortgå. EU måste även stå upp för mänskliga rättigheter. Regeringspartierna menar att det gäller såväl Gaddafi som Lukaschenko.

Die Europäische Union muss ihre Nachbarschaftspolitik neu kalibrieren, und zwar gilt das für die Mittelmeerpolitik ebenso wie für die Politik gegenüber dem Osten; denn die Diskussion, die wir jetzt über Gaddafi und andere „nette“ Menschen führen, haben wir vor wenigen Wochen auch über Lukaschenko geführt. Das Grundproblem bleibt¹¹⁰

Internationell rätt

I diskussionen runt internationell rätt fanns det flera framstående teman, men diskussionerna runt flygförbudszonen, arabförbundet och resolutionen, var de mest ingående. I februari fördes även debatter om huruvida det som skedde i Libyen var ett brott emot internationell rätt. En mindre diskussion fördes runt temat opposition, då frågan om vilka personer det var som ingick i det libyska övergångsrådet.

---

¹⁰⁷ Deutscher Bundestag – 92. Sitzung, den 23 februari 2011: 10356

¹⁰⁸ Deutscher Bundestag – 92. Sitzung, den 23 februari 2011: 10356

¹⁰⁹ Deutscher Bundestag – 92. Sitzung, den 23 februari 2011: 10356

¹¹⁰ Deutscher Bundestag – 93. Sitzung, den 24 februari 2011: 10469 se även Deutscher Bundestag – 93. Sitzung, den 24 februari 2011: 10477 och Deutscher Bundestag – 93. Sitzung, den 24 februari 2011: 10482f

Brott mot internationell rätt

Regeringen menar i svaret i utfrågningen den 23 februari att grava brott mot mänskliga rättigheter har begåtts, och att det därför finns grunder att utesluta Libyen ur rådet för mänskliga rättigheter.

Wie steht die Bundesregierung zur Forderung nach einer Suspendierung der Mitgliedschaft Libyens im UNMenschenrechtsrat?

Antwort: Ich glaube, die Tatsache, dass in Libyen gravierende Menschenrechtsverletzungen vorgenommen worden sind und dass ein Diktator wie Gaddafi sein eigenes Volk bei friedlichen Demonstrationen niedermetzeln lässt, gibt jede Begründung für die Forderung, die Sie gerade angesprochen haben, Herr Abgeordneter¹¹¹

CDU/CSU menade att en regim som behandlar sin befolkning så, begår ett systematiskt brott mot mänskligheten och detta måste upphöra.

Ein Regime, das sein eigenes Volk derart behandelt, begeht systematische Verbrechen gegen die Menschlichkeit. Diese Verbrechen gegen die Bürgerinnen und Bürger müssen sofort aufhören¹¹²

SPD uttryckte att det var svårt att fastställa antalet döda de sista dagarna, men att de uppskattar att antalet är mellan 600 och 2000 människor, partiet fruktar även att detta inte är slutet på våldet.

Die Zahlen widersprechen sich zwar etwas, aber wir können davon ausgehen, dass in den letzten Tagen zwischen 600 und 2 000 Menschen bei diesem Aufstand ums Leben gekommen sind. Ich denke, das wird leider noch nicht das Ende sein¹¹³.

Endast regeringspartierna behandlar frågan om huruvida händelseutvecklingen i Libyen ska rubriceras som folkmord, tydligast är FDP. Partiet menar att trots att händelseutvecklingen i Libyen är fruktansvärd, kan den ännu inte rubriceras som folkmord. Om det skulle betecknas som folkmord, menar FDP, innebär det att nödvändiga aktioner måste genomföras. Det betyder att Tyskland är förpliktigt att ingripa. Partiet menar att de inte anser att Tyskland är berett att skicka soldater till Libyen.

---

¹¹¹ Deutscher Bundestag – 92. Sitzung, den 23 februari 2011: 10357

¹¹² Deutscher Bundestag – 93. Sitzung, den 24 februari 2011: 10476, se även 10468 och 10480

¹¹³ Deutscher Bundestag – 93. Sitzung, den 24 februari 2011: 10470

Das Wort „Völkermord“ beinhaltet erstens, dass eine bestimmte Situation vorherrschen muss, die nach meinem Dafürhalten – aber ich bin kein Völkerrechtler – heute in Libyen trotz der furchtbaren Ereignisse immer noch nicht besteht. Wenn der Terminus „Völkermord“ verwendet wird, bedeutet das zweitens, dass unmittelbar und notwendigerweise Konsequenzen gezogen werden müssen..... Ich bin nicht bereit, darüber nachzudenken, Bundeswehrsoldaten nach Libyen zu schicken. Das wäre aber die Konsequenz, wenn man von Völkermord spricht; das müssen wir sehr deutlich sagen¹¹⁴

Utrikesdepartementet betonar att folkmord är en folkrättslig term och tolkar händelserna i Libyen som ”en akt av barbari.”

Völkermord ist ein völkerrechtlicher Begriff. Da ich genauso bestürzt bin wie wahrscheinlich jeder von Ihnen, ist man – rein emotional – in der Tat versucht, von einem Völkermord zu sprechen. Wenn ein Herrscher so mit seinem Volk umgeht und von Militärflugzeugen aus auf friedliche Demonstranten schießen und sie ermorden lässt, dann ist das für mich ein ganz schrecklicher Akt der Barbarei¹¹⁵

Sammanfattningsvis fördömer förbundsdagen våldet, de vill få Gaddafi utesluten ur rådet för mänskliga rättigheter och benämner händelseutvecklingen som ett systematiskt brott mot mänskligheten. Det sker samtidigt som förbundsdagen inte är villiga att klassa utvecklingen som folkmord. Skulle förbundsdagen göra just det, då hade Tyskland varit tvungna att ingripa i enlighet med Responsibility to Protect (R2P).

Gaddafi och opposition

Diskussionerna runt Gaddafi och Gaddafiklanen var som störst runt den 23 och 24 februari. Politiker över blockgränser behandlar det faktum att Gaddafi har valt att flyga in legosoldater för att använda emot den egna befolkningen¹¹⁶. SPD uttryckte följande vilket kan anses vara representativt för den tyska förbundsdagen i fråga. Vilket innebär att genom att beskjuta befolkningen, använda legosoldater och benämna befolkningen som råttor, förtjänar Gaddafi inte längre något skydd.

---

¹¹⁴ Deutscher Bundestag – 93. Sitzung, den 24 februari 2011: 10482

¹¹⁵ Deutscher Bundestag – 92. Sitzung, den 23 februari 2011: 10358

¹¹⁶ Deutscher Bundestag – 92. Sitzung, den 23 februari 2011: 10359 se även Deutscher Bundestag – 93. Sitzung, den 24 februari 2011: 10470 samt Deutscher Bundestag – 93. Sitzung, den 24 februari 2011: 10476

Wer auf seine eigene Bevölkerung schießen lässt, wer Söldner anwirbt, um Menschen töten zu lassen, wer unzählige Menschen auf dem Gewissen hat, wer seine eigene Bevölkerung als Ratten tituliert, der hat keinen Schutz verdient¹¹⁷

Utvecklingen jämförs även med hur utvecklingen i Egypten och Tunisien såg ut, där FDP menar att detta skiljer sig då ledaren har utropat inbördeskrig

In Libyen wird auf der Straße geschossen, und Libyens Führer hat zum Bürgerkrieg aufgerufen; das ist in Ägypten und Tunesien nicht passiert¹¹⁸.

CDU/CSU menar att Gaddafi har förlorat förtroendet att företräda folket, då diktatorn har låtit legosoldater ersätta armén.

Wenn Soldaten durch ins Land geholte Söldner ersetzt werden, dann hat der Diktator allein dadurch sein Recht verloren, das Volk zu vertreten¹¹⁹

Vilket åter tas upp av utrikesministern som säger att man över de tyska partigränserna är överens om att Gaddafi inte längre företräder det egna folket, vi kan inte längre samarbeta med denna människa.

...haben trotz mancher Unterschiedlichkeit und mancher Kontroverse in der Innenpolitik über die Partei- und Fraktionsgrenzen hinweg alle eine gemeinsame Haltung: Wir verurteilen die Verbrechen des Diktators Gaddafi. Mit diesem Mann kann nicht mehr zusammengearbeitet werden. Er muss gehen. Er spricht nicht mehr für das libysche Volk¹²⁰

Regeringen debatterar även över Gaddafis grepp om verkligheten, efter hans bisarra framträdande i TV.¹²¹

Wir alle haben die letzte Rede Gaddafis im Fernsehen gesehen. Sie war nicht nur bizarr und schockierend, sie weckte auch deutliche Zweifel an seinem Realitätssinn¹²²

---

¹¹⁷ Deutscher Bundestag – 93. Sitzung, den 24 februari 2011: 10484

¹¹⁸ Deutscher Bundestag – 93. Sitzung, den 24 februari 2011: 10482

¹¹⁹ Deutscher Bundestag – 93. Sitzung, den 24 februari 2011: 10483

¹²⁰ Deutscher Bundestag – 97. Sitzung, den 18 mars 2011: 11137

¹²¹ Deutscher Bundestag – 93. Sitzung, den 24 februari 2011: 10468 se även 10480

¹²² Deutscher Bundestag – 93. Sitzung, den 24 februari 2011: 10468 se även 10480

CDU/CSU menar att Gaddafi kämpar till sista blodsdroppen för att försvara styret och inkomsten. Det är genom maktens arrogans (Arroganz der Macht) som Gaddafi har förlorat greppet om verkligheten.

Er kämpft bis zum letzten Blutstropfen um seine Herrschaft und sein Einkommen. Dabei hat er durch die Arroganz der Macht schon lange den Blick für die Realität verloren¹²³

Diskussionen avslutas med ett ifrågasättande av oppositionspartiet SPD från den 24 mars där partiet fastställer att Gaddafi måste bort, men menar att det fortfarande saknas kloka svar på hur det ska ske, partiet menar att FN mandatet inte räcker till.

Jetzt müssen wir kluge Antworten finden. Gaddafi muss weg. – Wo bleiben die klugen Antworten? Wie soll er weggehen? Nicht einmal in dem Mandat der Vereinten Nationen ist ein Regimewechsel vorgesehen¹²⁴

Oppositionen i Libyen behandlas både av båda regeringspartierna, först CDU/CSU som den 24 februari argumenterar för att det inte finns några strukturer för oppositionen, och att den opposition som har funnits i landet tidigare har blivit brutalt nedtryckt, därför anser CDU/CSU att det är viktigt att det finns ett enat stöd bakom insatserna för förbättrad struktur för oppositionen.

Jede Opposition wurde brutal unterdrückt. Es gibt keine geübten Strukturen. Wenn wir nicht zu einer geeigneten Unterstützung gelangen, werden vom Chaos nichtplurale Kräfte profitieren. Auch dafür gibt es Beispiele¹²⁵

Bündis 90/die Grünen gör ett liknande uttalande den 16 mars då partiet menar att det inte räcker med att stärka oppositionen för att skapa förutsättningar för ett fungerande pluralistiskt system.

Auch bei der Stärkung der libyschen Opposition ist nicht genug getan worden¹²⁶

Den 16 mars diskuterades även övergångsrådet i den tyska förbundsdagen, det var främst företrädarna för denna opposition som ifrågasattes av tyska partier. FDP menar att det är

---

¹²³ Deutscher Bundestag– 93. Sitzung, den 24 februari 2011: 10483

¹²⁴ Deutscher Bundestag– 99. Sitzung, den 24 mars 2011: 11407

¹²⁵ Deutscher Bundestag– 93. Sitzung, den 24 februari 2011: 10483

¹²⁶ Deutscher Bundestag– 95. Sitzung, den 16 mars 2011: 10825

viktigt att upprätthålla god kommunikation med oppositionen, men poängterar samtidigt att läget är översiktligt och att partiet känner igen dessa figurer som nu tillhör övergångsrådet¹²⁷.

Es ist mehrmals angesprochen worden, dass wir gerade in Libyen Kontakte zur Opposition pflegen sollten. Auf Arbeitsebene geschieht dies auch. Nur, eines müssen wir zur Kenntnis nehmen: Die Lage ist sehr unübersichtlich. Wir kennen die Figuren, die dem nationalen Interimsrat angehören. Ich glaube, es ist ein Gebot der Stunde, dass wir unsere Gesprächspartner und das Vorgehen auch hier mit Bedacht wählen¹²⁸

CDU/CSU uttrycker även de en viss tveksamhet inför oppositionen och ställer retoriska frågor som, vilken slags frihet demonstreras det för? Vem ligger bakom? Vilka verkliga intressen som kan kopplas till demonstrationerna?

Für welche Freiheit wird dort demonstriert? Wer steckt dahinter? Welche Interessen verbinden sich unter Umständen damit?¹²⁹

Sammanfattningsvis fanns inget förtroende för Gaddafi som ledare, hans uppförande och sättet att titulera den egna befolkningen berövar honom rätten att företräda det libyska folket. Men samtidigt som förbundsdagen gör ett sådant ställningstagande var frågetecknen kring oppositionen (övergångsrådet) ändå många.

Arabförbundet

Både CDU/CSU och SPD diskuterar arabförbundet i samband med det godkännande som arabförbundet gjorde av flygförbudszonen. Från CDU/CSU:s sida menar man att förbundet har uppmuntrat FN att besluta om en flygförbudszon i Libyen, samtidigt som de själva fransäger sig varje form av intervention i landet, de betonar Libyens territoriella integritet och suveränitet, vilket från partiets sida menas vara en motsägelse.

Die Arabische Liga hat die Vereinten Nationen am Wochenende aufgefordert, eine Flugverbotszone zu verhängen. Zugleich lehnte sie aber jede Form einer ausländischen Intervention in Libyen ab und betonte die territoriale Integrität und

---

¹²⁷ Deutscher Bundestag– 95. Sitzung, den 16 mars 2011: 10829

¹²⁸ Deutscher Bundestag– 95. Sitzung, den 16 mars 2011: 10829

¹²⁹ Deutscher Bundestag– 95. Sitzung, den 16 mars 2011: 10826

Souveränitet Libyens. Das ist – der Herr Außenminister hat darauf hingewiesen – ein Widerspruch in sich.¹³⁰

CDU/CSU menar att om arabförbundet verkligen är för en flygförbudszon, måste de ta militärt ansvar vid genomförandet, och även ansvar för vidare konsekvenser.

Die Arabische Liga muss, wenn sie eine Flugverbotszone fordert, nicht nur politisch, sondern auch militärisch Verantwortung bei der Durchsetzung und den möglichen weiteren Konsequenzen übernehmen¹³¹

SPD berättar hur en bild målas upp efter ett möte i utrikesutskottet. Där poängteras att å ena sida vill arabförbundet ha en flygförbudszon, men å andra sidan menar de att det är viktigt att länder inte lägger sig i andra staters angelägenheter. Ett dygn senare skickar Saudiarabien, ett av arabförbundets mest betydelsefulla stat, trupper till Bahrain. Utrikesutskottet erfar även att elva av arabförbundets utrikesministrar inte deltog vid omröstningen om flygförbudszonen, samt att tre eller fyra ministrar röstade emot förslaget.

Oft ist hier über die Arabische Liga gesprochen worden und darüber, dass sie uns auffordert, einer Flugverbotszone zuzustimmen. Heute Morgen haben wir darüber auch im Auswärtigen Ausschuss gesprochen. Es bietet sich ein sehr spannendes Bild. Auf der einen Seite fordert die Arabische Liga eine Flugverbotszone, auf der anderen Seite sagt sie, die Einmischung in die inneren Angelegenheiten anderer Länder sei nicht erlaubt. 24 Stunden später schickt ein wichtiges Land dieser Arabischen Liga, nämlich Saudi-Arabien, Truppen nach Bahrain und schafft damit möglicherweise eine zusätzliche Krisensituation. Dann erfahren wir, dass elf Außenminister bei der Sitzung der Arabischen Liga anwesend waren und zwei oder drei gegen diese Flugverbotszone gestimmt haben. Ich finde, zur Redlichkeit gegenüber diesem Instrument gehört – auch in der Berichterstattung –, über diese Entscheidungen hier zu informieren¹³²

Legitimiteten i beslutet om ett godkännande av en flygförbudszon från arabförbundet ifrågasätts tydligt av den tyska förbundsdagen. Om elva ministrar inte deltog vid mötet, och att dessutom två eller tre stater röstade emot införandet, då kan det diskuteras vilka som egentligen infann sig vid beslutstillfället. Det är tydligt att den tyska förbundsdagen är

---

¹³⁰ Deutscher Bundestag– 95. Sitzung, den 16 mars 2011: 10820

¹³¹ Deutscher Bundestag– 95. Sitzung, den 16 mars 2011: 10820

¹³² Deutscher Bundestag– 95. Sitzung, den 16 mars 2011: 10819

tveksam till hur mycket legitimitet som ska tilldelas detta beslut, samtidigt som denna skepsis blir större då förbundsdagen upplever att Arabförbundet säger en sak men gör en annan.

FN:s säkerhetsråd

Den 24 februari uttryckte utrikesdepartementet hur viktigt det är att säkerhetsrådet sammanträder för att visa omvärlden ett klart ställningstagande i Libyenfrågan. De menade även att säkerhetsrådet kommer att spela en viktig roll i den framtida händelseutvecklingen.

Aber es ist schon bemerkenswert, dass der Weltsicherheitsrat der Vereinten Nationen, der nicht zuletzt auf deutsches Betreiben hin zusammengetreten ist, in dieser Frage eine klarere Positionierung vorgenommen hat. Wir werden den Weltsicherheitsrat der Vereinten Nationen auch noch an manchen Stellen brauchen¹³³

Den 16 mars talade utrikesministern om Tysklands roll i FN:s säkerhetsråd, att det innebär att Tyskland har ett särskilt viktigt ansvar inför den internationella säkerheten. Han menar att kunna ta ett riktigt beslut är allt annat än enkelt.

Die Entscheidung über den richtigen Weg im Angesicht menschenverachtender Gewalt ist alles andere als einfach. Als Mitglied des Sicherheitsrates trägt Deutschland in dieser schwierigen Lage besondere Verantwortung für die internationale Sicherheit¹³⁴

SPD instämde i detta tonläge partiet menar att dessa bilder som kommer från Libyen är chockerande, men att man trots detta måste handla klokt.

Wenn man die Bilder sieht, ist man schockiert, dann muss man handeln. – Trotzdem muss man klug handeln, wobei sich die Frage stellt, was kluges Handeln in dieser Situation ist. Ich denke, es wäre notwendig gewesen, mehr Antworten auf die von Ihnen selbst gestellten Fragen zu geben¹³⁵

Dessa uttalanden ger tillsammans bilden att det finns ett ansvarstagande som Tyskland ser allvarligt på. Det är ansvar inför det internationella samfundet i FN:s säkerhetsråd. Men att det även är viktigt att ta ansvar inför den framtiden, då förhastade slutsatser idag kan få stora konsekvenser imorgon.

---

¹³³ Deutscher Bundestag – 93. Sitzung, den 24 februari 2011: 10469

¹³⁴ Deutscher Bundestag – 95. Sitzung, den 16 mars 2011: 10816

¹³⁵ Deutscher Bundestag – 95. Sitzung, den 16 mars 2011: 10828

Sanktioner

Denna underkategori kommer för tydlighetens skull att delas in i tre underrubriker, där alla är knutna till begreppet sanktioner. Först kommer sanktioner som reseförbud och att frysa tillgångar att diskuteras. De sanktioner som ej är av militär art (se även demokratiska värderingar, fredliga alternativ). Sedan kommer debatten runt flygförbudszonen att diskuteras, då denna debatt ter sig vara central för Tysklands ställningstagande kring Libyenkonflikten i FN:s säkerhetsråd. Där det var en mer ingående debatt den 16 mars, dagen innan säkerhetsrådets beslut, där alla förbundsdagens partier uttryckte sina åsikter. Tillsist kommer beslutet i FN:s säkerhetsråd och resolution 1973 att behandlas, där inställningarna till beslutet och Tysklands beslut skiljer sig något mellan partierna.

Ickemilitära sanktioner

I februari menade den tyska regeringen att de kommer att se till att möjliga sanktioner emot Libyen ska komma att behandlas i säkerhetsrådet.

Das war auch eine Forderung der Bundesregierung bzw. des Bundesaußenministers, der sich insbesondere in der Region sehr engagiert und alles, was mit Menschenrechtsverletzungen zu tun hat, im UN-Sicherheitsrat zur Sprache bringen und entsprechende Sanktionen von deutscher Seite einfordern wird¹³⁶.

Bündis 90/die Grünen vill att ett utreseförbud mot Gaddafiklanen ska införas samt att Gaddafi ställs inför den internationella brottmåldomstolen.

Sanktionen sind erforderlich, und zwar zunächst gegen den Clan von Gaddafi. Sie dürfen nicht ausreisen. Wenn sie ausreisen wollen, müssen sie festgehalten und festgesetzt werden. Sie müssen vor den Internationalen Strafgerichtshof gestellt werden¹³⁷

I mars säger utrikesministern att Tyskland har fått gehör både i FN och i EU för kraven om sanktioner. Därför är nu tillgångarna i utlandet frusna och reseförbud införda.

Utrikesministern menar även att inom FN, EU och G8 är man enig att diktatorn måste ställas inför rätta, för detta fälttåg mot den egna befolkningen.

---

¹³⁶ Deutscher Bundestag – 92. Sitzung, den 23 februari 2011: 10357

¹³⁷ Deutscher Bundestag – 93. Sitzung, den 24 februari 2011: 10479

Wir haben mit unserer Forderung nach raschen Sanktionen breite Unterstützung im Sicherheitsrat der Vereinten Nationen und in der Europäischen Union erhalten. Die Auslandsvermögen der Herrscherfamilie wurden eingefroren. Reiseverbote sind in Kraft. Wir sind uns im Sicherheitsrat, in der Europäischen Union und auch unter den G-8-Staaten – das hat gestern das Treffen der Außenminister gezeigt – einig, dass der Diktator für diesen Feldzug gegen sein eigenes Volk zur Verantwortung gezogen werden muss. Das wird Aufgabe des Internationalen Strafgerichtshofs sein¹³⁸

CDU/CSU menar att det internationella samfundet inte är passiva i att införa sanktioner, då sanktioner införts av FN, EU och USA

Die internationale Gemeinschaft sieht dem mörderischen Wüten Gaddafis nicht tatenlos zu. Zahlreiche Sanktionen und andere Konsequenzen wurden inzwischen von den Vereinten Nationen, der Europäischen Union und den USA beschlossen¹³⁹.

Förbundsdagen är tydligt drivande i genomförandet av ickemilitära sanktioner, det kan därför tolkas som att de fredliga alternativen av sanktioner är tydligt prioriterade. Förbundsdagen försöker att avstå från att diskutera militärt våld in i det längsta (se resolution 1973)

Flygförbudszon

I debatterna som behandlar flygförbudszonen var det främst vad följderna av en sådan zon skulle innebära, samt Tysklands skepsis till att den skulle införas som var aktuellt. Utrikesministern uttalar den 16 mars att en militär intervention, som en flygförbudszon faktiskt innebär, kan ha svårigheter att faktiskt vara effektiv. Utrikesministern påtalar att Libyens yta faktiskt är fyra gånger så stor som Tysklands.

Aber die vermeintlich einfache Lösung einer Flugverbotszone wirft mehr Fragen und Probleme auf, als sie zu lösen verspricht. Die Flugverbotszone – darüber kann auch das Wort nicht hinwegtäuschen – ist eine militärische Intervention, bei der nicht einmal klar ist, dass sie in einem Land wie Libyen wirkungsvoll sein kann.

---

¹³⁸ Deutscher Bundestag– 95. Sitzung, den 16 mars 2011: 10815

¹³⁹ Deutscher Bundestag– 95. Sitzung, den 16 mars 2011: 10830

Ich darf darauf aufmerksam machen, dass Libyen ein Land ist, das etwa viermal so groß ist wie die Bundesrepublik Deutschland¹⁴⁰.

Samt att följderna av en eventuell flygförbudszon inte bara kommer att påverka Libyen, utan hela den nordafrikanska regionen. Utrikesministern menar att alla möjligheter av sanktioner bör undersökas, men understryker att en flygförbudszon är en militär intervention

Die Folgen eines Militäreinsatzes würden nicht nur Libyen betreffen, sondern in die gesamte nordafrikanische Region und in die gesamte arabische Welt ausstrahlen. Wir verstehen, dass alle Möglichkeiten geprüft werden. Das Durchsetzen einer Flugverbotszone aber ist eine militärische Intervention¹⁴¹

Utrikesministern menar om en flygförbudszon införs, vad händer då om angreppen på marken fortsätter. Alternativen till en flygförbudszon är inte handlingslöshet, utan att riktade sanktioner som skulle höja trycket mot Gaddafi.

Aber was geschieht, wenn die Angriffe am Boden weitergehen? Müssen wir Gaddafis Panzer dann aus der Luft bekämpfen? Und wenn das nicht reicht, müssen wir dann Bodentruppen schicken? Die Alternative ist nicht Tatenlosigkeit, sondern sind gezielte Sanktionen, die den Druck auf Gaddafi erhöhen¹⁴²

FDP instämmer med utrikesministern då en flygförbudszon är första steget för en fullskalig militär intervention.

Aber ich unterstütze voll und ganz Außenminister Westerwelle, wenn er davor warnt, dass Wort „Flugverbotszone“ als verharmlosendes Instrument in den Mund zu nehmen. Das Durchsetzen einer Flugverbotszone bedeutet militärische Operationen und den ersten Schritt in Richtung eines wohl auszuweitenden militärischen Engagements¹⁴³.

CDU/CSU fortsätter genom att hävda att om en flygförbudszon ska genomföras krävs det att denna stöds av den afrikanska unionen, FN och arabförbundet, den ska dessutom genomföras multilateralt.

---

¹⁴⁰ Deutscher Bundestag– 95. Sitzung, den 16 mars 2011:10815

¹⁴¹ Deutscher Bundestag– 95. Sitzung, den 16 mars 2011: 10815

¹⁴² Deutscher Bundestag– 95. Sitzung, den 16 mars 2011: 10816

¹⁴³ Deutscher Bundestag– 95. Sitzung, den 16 mars 2011: 10823

In der Debatte ist schon mehrfach zu Recht gesagt worden, dass ein solches Flugverbot von der Afrikanischen Union, von der UNO und der Arabischen Liga mitgetragen und letztendlich auch gemeinsam durchgesetzt werden muss¹⁴⁴.

Bündis 90/die Grünen anser att det är aktuellt att diskutera en flygförbudszon, för att stoppa Gaddafi, särskilt då arabförbundet stödjer denna typ av sanktion.

Über Sanktionen hinaus wird ja auch die Einrichtung einer Flugverbotszone diskutiert, um Gaddafi zu stoppen. Ich halte eine solche Prüfung für richtig, wenn die Arabische Liga dies fordert. Es ist richtig, alle Optionen der UN-Charta zu prüfen, die helfen könnten, die Menschen im Osten Libyens vor Gaddafis möglicher Rache zu schützen¹⁴⁵

CDU/CSU poängterar att för och nackdelar kan diskuteras fram och tillbaka, men att det nu är viktigt att istället besluta om en riktlinje som de kan förhålla sig till.

Ich glaube auch nicht, dass wir uns auf Dauer eine öffentliche Diskussion über das Für und Wider von Optionen leisten können. Ich glaube vielmehr, dass wir eigene Akzente setzen müssen.¹⁴⁶

Återigen återvänder diskussionen till att handla om att ta ansvar, genom att förbundsdagen menar att ansvar ska läggas vid arabförbundet. CDU/CSU betonar vikten av att en militär insats kommer att medföra risker, risken gäller civila dödsoffer. Vilket innebär att civila dödsoffer i ett arabiskt land, genom en västerländsk militär intervention kan leda till en försämring av den redan utspridda arabiska antivästerländska känslor.

Ich nenne zum Beispiel das Risiko vieler ziviler Todesopfer. Zivile Todesopfer in einem arabischen Land durch eine westliche militärische Intervention könnten schnell zu einer Verschärfung der im arabischen Raum ohnehin weit verbreiteten antiwestlichen Stimmung führen¹⁴⁷

FDP menar att vid ett eventuellt beslut i FN:s säkerhetsråd måste Tyskland bestämma huruvida de ska delta i insatsen

---

¹⁴⁴ Deutscher Bundestag– 95. Sitzung, den 16 mars 2011: 10826

¹⁴⁵ Deutscher Bundestag– 95. Sitzung, den 16 mars 2011: 10825

¹⁴⁶ Deutscher Bundestag– 95. Sitzung, den 16 mars 2011: 10826

¹⁴⁷ Deutscher Bundestag– 95. Sitzung, den 16 mars 2011: 10830f

Wenn es dazu kommen sollte, dass der Sicherheitsrat der Vereinten Nationen die Einrichtung einer Flugverbotszone beschließt, dann muss sich Deutschland Gedanken darüber machen, wer denn dort eventuell eingreifen könnte.¹⁴⁸

Bündis 90/die Grünen delar regeringens skepsis vid genomförandet av en flygförbudszon, samt de konsekvenser de skulle medföra på marken. Det är viktigt att inte handla i önskan om snabb hjälp, som inte skulle fungera och dessutom vara kontraproduktiv.

Darüber hinaus teile ich in diesem Punkt die Skepsis der Bundesregierung hinsichtlich der militärischen Durchsetzbarkeit und der Wirkung eines Flugverbotes am Boden. Wir dürfen aus dem verständlichen Wunsch nach schneller Hilfe nicht Dinge tun, die militärisch nicht funktionieren und kontraproduktiv sind¹⁴⁹

Sammanfattningsvis handlar diskussionen om ansvarstagande, att ansvar ska utkrävas av inte bara Arabförbundet utan även av Afrikanska unionen och FN. Det ska finnas ett gemensamt ansvar som är djupt förankrat i närområdet. Det är även Tysklands ansvar vad gäller införandet av en flygförbudszon, och ansvaret att det inte skulle skapas antivästerländska vindar inom arabvärlden.

Resolution 1973

Utrikesministern säger i sitt anförande den 18 mars att regeringen stödjer element av resolutionen, där sanktioner mot Gaddafiregimen stärks.

Wir unterstützen ausdrücklich die Elemente der Resolution 1973 des UN-Sicherheitsrates, durch die die Sanktionen gegen das Gaddafi-Regime verschärft werden¹⁵⁰

Dessa sanktioner är riktade så att de hindrar Gaddafi att få tillgång till finansiering och kan därigenom inte kan betala legosoldaterna, vilket gör att han inte längre kan förtrycka sitt eget folk och inte fortsätta föra ett krig mot folket.

Es geht auch darum, diese Sanktionen insoweit auszuweiten, als sie umfassend die Finanz- und Wirtschaftsfragen berühren. Mit den Sanktionen ist nämlich ein klares Ziel verbunden: Wir müssen verhindern, dass weiterhin frisches Geld in die

---

¹⁴⁸ Deutscher Bundestag– 95. Sitzung, den 16 mars 2011: 10823

¹⁴⁹ Deutscher Bundestag– 95. Sitzung, den 16 mars 2011: 10825

¹⁵⁰ Deutscher Bundestag – 97. Sitzung, den 18 mars 2011: 11137

Hände dieses Diktators gelangen kann, Geld, mit dem er dann wiederum seine Söldnertruppen bezahlen kann, um das eigene Volk zu unterdrücken, um diesen schrecklichen Krieg gegen das eigene Volk fortzuführen¹⁵¹

Utrikesministern menar även att det finns en annan sida som beslutet om resolution 1973 innebär, det är beslutet om att använda militärt våld. Vilket även innebär att ett beslut om att sätta det internationella samfundets soldaters liv på spel. Denna typ av beslut är kanske den svåraste frågan en politiker kan besluta om menar utrikesministern.

Es geht darum, dass durch diese Resolution militärische Gewalt, ein militärischer Einsatz durch Mitgliedstaaten der Vereinten Nationen mehrheitlich legitimiert wurde. Die Entscheidung über den Einsatz militärischer Gewalt, über den Einsatz auch des Lebens unserer Soldatinnen und Soldaten ist die wohl schwierigste Entscheidung, vor die die Politik gestellt werden kann¹⁵²

Utrikesministern talar även om att efter en avvägning av argument har de kommit fram till att tyska soldater inte kommer att delta i insatsen.

Aber für uns ist klar: In der Abwägung der Argumente sind wir zu dem Ergebnis gekommen, dass wir uns mit deutschen Soldaten an einem solchen Kampfeinsatz in Libyen nicht beteiligen werden¹⁵³

Utrikesministern menar även att beslutet om att inte skicka tyska soldater till insatsen inte handlar om att Tyskland inte är beredd att ta internationellt ansvar, där han menar att ett exempel är de 7000 soldater som finns placerade i insatser runt om i världen. Det är ett tydligt ställningstagande från Tyskland där man inte vill delta i insatsen. Samtidigt som regeringen vill bevisa för förbundsdagen och säkert även för omvärlden att beslutet inte betyder att Tyskland inte är beredd att ta internationellt ansvar.

Es ist nicht so, als wäre Deutschland nicht bereit, international Verantwortung zu übernehmen. Deutschland trägt Verantwortung, zum Beispiel indem 7 000 deutsche Soldaten bei Auslandseinsätzen der Bundeswehr eingesetzt werden. Wir

---

¹⁵¹ Deutscher Bundestag – 97. Sitzung, den 18 mars 2011: 11137

¹⁵² Deutscher Bundestag – 97. Sitzung, den 18 mars 2011: 11139

¹⁵³ Deutscher Bundestag – 97. Sitzung, den 18 mars 2011: 11139

danken den Frauen und Männern der Bundeswehr, die weltweit für unsere Freiheit und für unsere Sicherheit eintreten¹⁵⁴

Sedan följer debatten i förbundsdagen av diskussionen huruvida det var riktigt av Tyskland att lägga ner rösten i säkerhetsrådet. CDU/CSU menar att det var rätt att Tyskland valde att lägga ner sin röst, men att det beslutet som fattades var riktigt. Hade regeringen ansett att beslutet var felaktigt, hade de röstat emot resolutionen.

Es war richtig, dass Deutschland sich enthalten hat. Auch der Beschluss als solcher war richtig. Sonst hätten wir ja dagegengestimmt¹⁵⁵

FDP uppmanar alla att läsa igenom resolutionen och då specifikt artikel fyra. Poängen som partiet gör är att påvisa att resolutionens mandat räcker sig längre än en flygförbudszon, att det handlar om en full militär aktion. Därför anser FDP att regeringen har gjort rätt att uttala att Tyskland inte kommer att delta i aktionen.

...geht es nicht nur um eine Flugverbotszone, um eine überschaubare, kurzfristige militärische Aktion. Nein, wenn Sie sich das Mandat genau durchlesen – schauen Sie sich bitte vor allen Dingen Art. 4 an –, dann stellen Sie fest, dass es sich um das volle Spektrum einer militärischen Operation, um einen vollen militärischen Einsatz handelt, der nicht auf eine Flugverbotszone beschränkt ist. Die Bundesregierung hat sich völlig zu Recht, konsequenterweise und stringent argumentierend gegen eine deutsche Beteiligung ausgesprochen¹⁵⁶

Bündis 90/die Grünen anser att utfallet av resolutionen är konsekvent och riktig, att utan den snabba insatsen hade tusentals varit döda. De anser även att detta ger ett tydligt uttryck för responsibility to protect, vilket är något som det internationella samfundet har förbundit sig till.

Ohne den Beschluss des Sicherheitsrates und das schnelle Eingreifen wären Tausende in Bengasi und Misurata schon tot. Deshalb ist der Sicherheitsratsbeschluss, die Resolution 1973, konsequent und richtig. Er war

---

¹⁵⁴ Deutscher Bundestag – 97. Sitzung, den 18 mars 2011: 11139

¹⁵⁵ Deutscher Bundestag – 97. Sitzung, den 18 mars 2011: 11143

¹⁵⁶ Deutscher Bundestag – 97. Sitzung, den 18 mars 2011: 11147

notwendig und richtig, und er ist ein Ausdruck der Responsibility to protect, zu der sich die gesamte internationale Gemeinschaft verpflichtet hat¹⁵⁷

Som tidigare uttryckt i denna studie är die Linke helt emot en krigsinsats och därför anser partiet att det var bra att rösten lades ner.

Dieser Kriegseinsatz ist falsch; denn er wird noch mehr Blutvergießen fordern und noch mehr Leid und Zerstörung über Libyen bringen. Deswegen muss ich Ihnen, Herr Westerwelle, sagen: Ich finde es gut, dass sich Deutschland gestern enthalten hat¹⁵⁸

SPD kritiserar regeringens agerande då de menar att eftersom att tre afrikanska stater, samt Libanon röstade igenom förslaget. Det visar tydligt att det som efterfrågats tidigare av Tyskland om engagemang och godkännande från afrikanska stater är uppnått, därför står partiet undrande till varför regeringen valde att lägga ner rösten.

Drei afrikanische Länder haben gestern Nacht im Sicherheitsrat der Vereinten Nationen für ein Mandat gestimmt. Der Libanon hat im Sicherheitsrat für ein Mandat gestimmt. Deswegen müssen Sie hier schon die Frage beantworten, warum Sie, nachdem die Forderungen, die Sie gestellt haben, jetzt eingelöst worden sind, nicht bereit sind, in der Konsequenz zu sagen: Jetzt ist dieses Mandat gegeben, und jetzt kann sich die Bundesrepublik Deutschland, kann sich die Bundesregierung entsprechend verhalten¹⁵⁹

En talare lite längre när det påtalades att det är en skam för nationen att regeringen valde att lägga ner sin röst i säkerhetsrådet. Mot sådana despoter ska det inte vara accepterbart att lägga ner rösten.

... das Prinzip der hat. Gegenüber Despoten kann es bei solchen Entscheidungen keine Enthaltung geben. Schutzverantwortung, Responsibility to Protect. Ich finde es eine Schande, dass sich die Bundesregierung als Mitglied des UN-Sicherheitsrates in dieser Situation enthalten¹⁶⁰

---

¹⁵⁷ Deutscher Bundestag – 99. Sitzung, den 24 mars 2011: 11411

¹⁵⁸ Deutscher Bundestag – 97. Sitzung, den 18 mars 2011: 11145

¹⁵⁹ Deutscher Bundestag – 97. Sitzung, den 18 mars 2011:11142

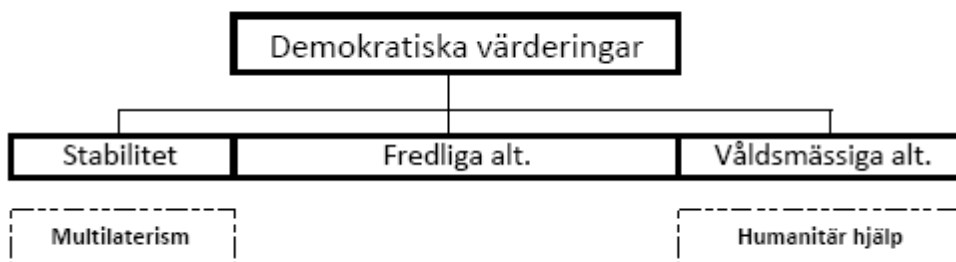
¹⁶⁰ Deutscher Bundestag – 97. Sitzung, den 18 mars 2011:11145

Sammanfattningsvis menade både regeringen och oppositionen i form av SPD att resolutionen var viktigt och ett rätt beslut av FN:s säkerhetsråd. Regeringen menar att man inte vill ta ställning till en militär intervention, men att man stödjer de ickemilitära delarna inom ramen för resolutionen. Skillnaden mellan opposition och regering här är att SPD kritiserar regeringens beslut i säkerhetsrådet.

Analys

I analysen kommer de retoriska kartorna för demokratiska värderingar, allierade och internationell rätt att redovisas. Tillsammans med en analys av hur den tyska förbundsdagen diskuterade runt Libyenkonflikten. Detta för att förklara hur den inrikespolitiska diskussionen kring Libyenkonflikten såg ut.

Demokratiska värderingar

Figur 3, egen bearbetning

Inom ramen för demokratiska värderingar diskuterades främst tre teman, stabilitet, fredliga alternativ och våldsmässiga alternativ. Diskussioner runt multilateralism och humanitär hjälp förekom, men i liten utsträckning.

Stabilitet innefattar en kritik mot Tysklands tidigare utrikespolitik gentemot Nordafrika, där stabilitet har premierats före mänskliga rättigheter. Förbundsdagen menar att man nu ska förändra inställningen till att mänskliga rättigheter aldrig får åsidosättas igen. Den andra aspekten av stabilitet är den framtida möjligheten för Libyen att skapa ett stabilt styre. Förbundsdagen menar att det inte tidigare har funnits några förutsättningar för en politisk mångfald och att detta är ett problem som skiljer Libyen från Tunisien och Egypten.

Fredliga alternativ innebär tron på att dialogens väg ska vara vägledande i en lösning av Libyenkonflikten. Här menar förbundsdagen att det är viktigt att föra en dialog med övergångsrådet för att kunna erbjuda stöd för framtiden.

Det våldsmässiga alternativet är egentligen inget våldsmässigt alternativ, utan snarare tveksamheten inför att använda våld. Från i slutet av februari fram till att beslutet om flygförbudszone fattades i säkerhetsrådet fanns det en ovilja att bidra med tysk trupp i Libyen. Regeringen uttryckte att man inte vill bli part i ett afrikanskt inbördeskrig, SPD ifrågasatte möjligheterna till att dra sig ur när man väl intervenerat. Efter beslutet var regeringen orolig att omvärlden skulle uppfatta interventionen som ett ingrepp på grund av oljan.

Det är intressant att fokusera på den 16 mars, dagen innan beslutet i säkerhetsrådet.

Regeringen menar att man inte vill bli part i ett afrikanskt inbördeskrig, samtidigt som SPD uttrycker sin skepsis inför en eventuell intervention. SPD menar att möjligheten att dra sig ur en sådan process är oviss. Det ska även tilläggas att det funnits en ovilja i förbundsdagen att bidra med trupp sedan februari. Efter att beslutet fattades ändrades frågeställningarna, bör Tyskland delta? Var beslutet riktigt? Regeringen uttrycker oro för dels att denna intervention ska ses som en intervention för olja, dels att det politiska målet borde ha varit fastställt innan interventionen genomförs. Det framförs även kritik mot regeringens ställningstagande i FN, vilket kan tolkas som en tvetydlighet hos SPD då deras inställning till en intervention var en annan den 16 mars.

Allierade

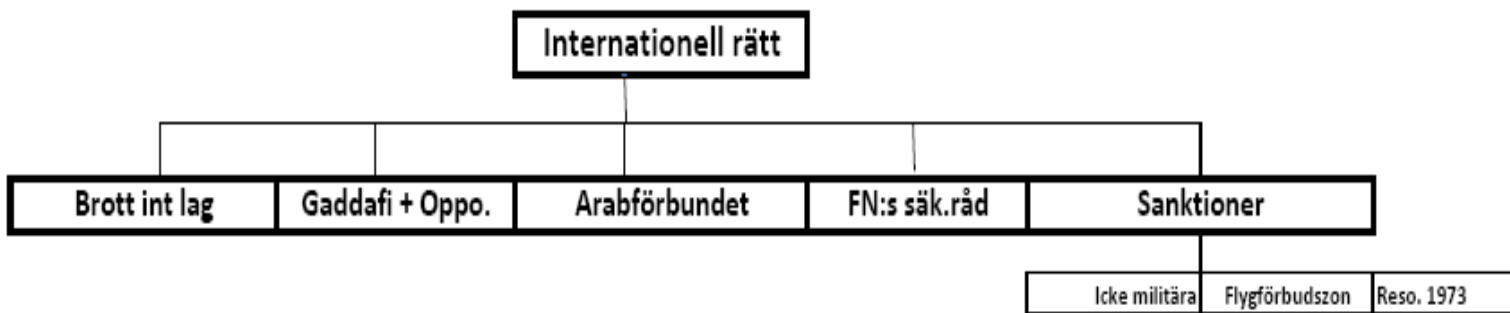

Figur 4, egen bearbetning

I kategorin om Tysklands ansvar gentemot sina allierade uteblev explicit en diskussion i stort sätt runt Tysklands allierade och relationen gentemot dessa länder. Där har endast Frankrike förts upp, och det är då kring Frankrikes roll i Nordafrika, där SPD menar att Frankrike har misslyckats i sitt utrikespolitiska engagemang och förlorat anseende i denna region. Från oppositionen tycks det även finnas en oro för hur Tysklands framtida relation med de allierade ska formas. Man är orolig att genomslagskraften i tysk politik kommer att vara mindre. Att

denna diskussion var något mindre framträdande i debatten kan tolkas som att Tyskland i beslutet faktiskt har gått en annan väg än sina allierade. Kopplat till Leithners diskussion om allierade i de tidigare insatser Kosovo, Afghanistan och Irak har det i samband med beslutet funnits klara allierade att luta sig emot. Det har det inte gjort i Libyenkonflikten. Israels säkerhet fördes upp av regeringen som menade att oroligheterna i Nordafrika inte får påverka landets säkerhet.

Internationell rätt

Figur 5, egen bearbetning

I kategorin om internationell rätt delas denna in i fem delar, som alla gäller lagar, sanktioner eller handlar om legitimitet för att införa dessa. Det första temat är brott mot internationell lag, där ett antal antaganden finns om att våldet som pågår i Libyen bör fördömas, förbundsdagen anser att våldet är ett systematiskt brott mot mänskligheten. Men samtidigt är Tyskland inte villig att benämna händelserna som folkmord, då detta skulle medföra att Tyskland har en skyldighet att ingripa, i enlighet med Responsibility to Protect.

I temat om Gaddafi och oppositionen är förbundsdagen enig om att Gaddafi inte längre kan företräda landet. Men förbundsdagen ser ingen klar ledare i oppositionen (övergångsrådet). Vilka är egentligen dessa representanter i övergångsrådet? Vilken slags frihet kämpar detta övergångsråd för? Detta är frågor som förbundsdagen väcker, då den inte ser en klar opposition.

Arabförbundets uppmaning till införandet av en flygförbudszon ifrågasätts av förbundsdagen. SPD rapporterar om hur beslutstillfället såg ut, då elva ministrar inte deltog i sammanträdet och då att två eller tre länder röstade emot zonen. Förbundsdagen ifrågasatte även viljan hos arabförbundet att genomföra denna flygförbudszon, då förbundsdagen menar att man säger en

sak men gör en annan. Mot bakgrund av denna tvetydighet vill den tyska förbundsdagen se prov på delaktighet.

I temat FN:s säkerhetsråd är det den rollen Tyskland axlar och det ansvar som en plats i säkerhetsrådet medför. Förbundsdagen menar att med detta ansvar är det viktigt att inte dra förhastade slutsatser, vars konsekvenser kommer att leva med även framöver.

Temat sanktioner är något bredare då den innefattar tre underrubriker, ickemilitära aktioner, diskussionen runt flygförbuds zonen innan själva beslutet om resolutionen och själva beslutet om resolution 1973. Det finns en prioritet att förespråka sanktioner som att frysa tillgångar och att införa reseförbud för Gaddafiklanen. Vad gäller flygförbuds zonen är inställningen tveksam. Förbundsdagen vill ha fler svar innan några beslut kan fattas. Man kräver ett större multilateralt åtagande, där beslutet ska vara väl förankrat i närområdet. Ett hänsynstagande till vad en eventuell flygförbuds zon kan få för konsekvenser måste man även ha i åtanke. Det kan vara hanteringen av det oundvikliga, det vill säga civila offer, vilket även kan leda till att antivästerländska vindar skulle kunna blåsa upp igen. När resolutionen väl fanns på plats var varken SPD eller regeringen negativa till den. Däremot fortsatte man att argumentera för att Tyskland inte skulle bidra med trupp. Man stödde inte den militära delen av resolutionen och det var på det sättet man förklarade varför regeringen lagt ner sin röst. Oppositionen däremot menade att detta var två helt skilda frågor, beslutet om intervention och beslutet om truppbidrag.

Slutsatser

Syftet med denna studie har varit att undersöka om Tysklands agerande i säkerhetsrådet, det vill säga Tysklands beslut att lägga ner sin röst, kan ses som en del av vägen mot normalisering i den tyska utrikespolitiken. Analysmodellen skapar en överblick över den politiska debatten i Tyskland och är ett sätt att systematisera hur Libyenkonflikten behandlades. Resultatet från analysen innehåller både uttryck för beslutsamhet från förbundsdagen och tveksamhet inför hur Libyenkonflikten skulle hanteras.

Förbundsdagen var enig om att Gaddafis handlande och behandlande av befolkningen var ett brott mot internationell rätt. Förbundsdagen menade att för att stoppa Gaddafi skulle sanktioner införas, såsom utreseförbud och frysning av hans tillgångar. Förbundsdagen ansåg att Gaddafi inte längre kunde företräda Libyen och att han skulle ställas inför rätta i den internationella brottsmålsdomstolen (ICC). Inför beslutet om resolution 1973 stödjer

förbundsdagen i princip detta, men regeringen och delar av oppositionen stödjer inte den militära delen av resolutionen. Detta kan ha sin grund i att inställningen till ett eventuellt truppbidrag till flygförbudszonen genomgående var negativt i inrikespolitiska debatterna – Tyskland kommer inte att bidra med tyska soldater.

Förbundsdagen uttryckte oro inför möjligheterna för ett framtida stabilt styre i Libyen, då det varken finns en fungerande opposition, eller etablerade politiska organisationer. Den gruppering som kallar sig övergångsrådet räknades som opposition och mot denna uttryckte förbundsdagen en viss skepsis. Förbundsdagen menar att övergångsrådet politiska motiv var okända, och förbundsdagen frågade sig vilken slags frihet övergångsrådet egentligen kämpar för. I debatten om ett eventuellt införande av en flygförbudszon menade förbundsdagen att om en sådan ska genomföras ska det göras multilateralt och med god regional förankring. Förbundsdagen var tveksam till den legitimitet som lades vid Arabförbundets uppmaning till införandet av flygförbudszonen. Detta med anledning av att vid beslutstillfället var elva utrikesministrar frånvarande, samt att förbundsdagen ifrågasatte Arabförbundets engagemang. Man upplevde att Arabförbundet sa en sak och gjorde en annan.

Den övergripande teorianslutningen i denna studie är Putnams antagande om *two-level games* och även i denna studie kan slutsatsen dras att aktörer på den internationella arenan bär på olika bagage och därför blir det nästintill omöjligt att förstå utrikespolitiskt agerande utan en djupare förståelse av inrikespolitiken. Leithners analysmodell kan hjälpa oss förstå den tyska inrikespolitiska utgångspunkten inför beslutsfattandet om en militär intervention. Den inrikespolitiska utgångspunkten ger grundförutsättningarna för utrikespolitiska förhandlingar. Det är dock viktigt att påpeka att den förståelse som skapas genom analysmodellen om inrikespolitik inte ger en helhetsbild för utrikespolitiskt handlande, utan ska ses som en bidragande förklaringsfaktor.

I Tysklands fall var konsensus mellan partierna det som skapade grundförutsättningarna för den utrikespolitiska förhandlingen, konsensus var att tyska soldater inte skulle delta i en militär insats. Detta tillsammans med det historiska minnet som präglar den tyska politiken om att vara en god allierad, att vara ett land som tar ansvar och som andra länder kan räkna med i utrikespolitiken. Tanken om att vara en god allierade kanske var orsaken till att Tyskland ställde liknande krav på Arabförbundet som på sig själv, det vill säga att Arabförbundet skulle visa handlingskraft inte bara i ord utan även i handling. Politiska uttalanden kring detta har sin grund i att Tysklands egen politik bygger på ansvar i handling.

När det internationella samfundet skulle fatta sitt beslut var Tyskland därför begränsat av sin inrikespolitik och även av den utrikespolitik som förts innan beslutssituationen.

Med tanke på utrikesministerns uttalade tveksamhet till införandet av en flygförbudszon dagen innan beslutet om just denna zon fattades av säkerhetsrådet, tyder på att beslutsprocessen måste ha varit snabb. Detta innebär att den inrikespolitiska hänsyn som måste tas av beslutsfattarna vid det internationella bordet, bygger på debatterna i förbundsdagen. De utrikespolitiska hinder som Tyskland har satt upp är kravet gentemot Arabförbundet, ord och handling måste hänga samman med det budskap som har skickats. De utrikespolitiska ”händerna är bundna” vid det internationella bordet och Tyskland kan inte rösta för ett beslut då nationen inrikespolitiskt är tydligt emot att bidra med trupp. Samtidigt kan Tyskland inte rösta emot förslaget då det nationella minnet bygger på att Tyskland tar ansvar och är ett land som ställer upp internationellt. Därför blir beslutet en kompromiss, där Tysklands självbild kan bibehållas genom att staten tar ett visst internationellt ansvar genom det uttalade stödet för delar av resolutionen.

Tyskland har tidigt positionerat sig inrikespolitiskt och har debatterat ämnen som är tveksamt om andra stater skulle ha haft på dagordningen. Förbundsdagen vågar tala om nationella intressen, som att Tyskland inte var berett att bistå med trupp och ifrågasättandet av det för-givet-tagna i form av Arabförbundets legitimitet. I stället för att kräva ett snabbt ingripande står Tyskland avvaktande och vill ha en bättre bild av hur situationen faktiskt ser ut. Tyskland ser tillbaka på Afghanistan och Irak och menar att det som omtalas som snabba och effektiva insatser i realiteten inte är det. Att sätta Tysklands roll som civilmakt och landets försök att bygga upp förtroende och trovärdighet i omvärlden, vill landet därför inte sätta på spel. Att vara en trovärdig aktör bygger på att det man åtar sig faktiskt är genomförbart och detta kan tolkas som att Tysklands inställning till Libyeninsatsen var att den uppvisade brister i dessa avseenden.

Avslutningsvis tycker jag mig se en tydlig bild av hur förbundsdagen har ställt upp sina egenintressen och tar ställning som inte är avhängig hur omvärlden diskuterar. Jag tycker mig även se att denna typ av utrikespolitik har fortsatt sedan Irakinterventionen. Men för att kunna dra slutsatsen att säga att det har skett en förändring i tysk utrikespolitik krävs ”gediget på fötterna”. Med det sagt tycker jag mig ändå se en tendens till att Tyskland tar och vågar ta större plats utrikespolitiskt, bland annat genom att ifrågasätta det för givne tagna. Det kan

tolkas som att vägen mot en normaliserad utrikespolitik fortsätter, då handlandet i libyenkonflikten visar på det.

Vidare forskning

Intressant för vidare forskning skulle vara att utveckla Leithners modell och/eller skapa en större förståelse för tysk utrikespolitik. Leithners analysmodell är ett tydligt verktyg för att lyfta fram förklaringar till Tysklands utrikespolitiska handlande. Detta då det finns en tydlig avspiegling av historien som varje nation bär med sig i både utrikespolitiken och inrikespolitiken. I Tysklands fall är det rollen som trovärdig allierad, att värna om mänskliga rättigheter och att stå upp för demokrati som återspeglas i den problematiska historien. Detta visar sig tydligt i Leithners analysmodell, vilken även visar att olika nationer bär med sig olika bagage som speglar såväl utrikespolitik som inrikespolitik. Leithners analysmodell i sig kan användas för vidare forskning, men då måste nya kategorier utvecklas som tar mer hänsyn till det nationella historiska minnet. Leithner har sin utgångspunkt i det diskursiva fältet, vilket får till följd att diskussionen runt aktörerna faller bort. Aktörerna är av betydelse då det är genom dessa som legitimiteten i olika ställningstagande avgörs. Då Leithners analysmodell ger stort tolkningsutrymme har dessa aktörer ändå kunnat rymmas i kategorin internationell rätt. Men analysmodellen skulle kunna dra fördel av att utvecklas med att ytterligare synliggöra aktörernas roller.

Tanken om att testa Leithners analysmodell på fallet Syrien är lockande. Hur ställer sig den tyska förbundsdagen sig till utvecklingen? Till FN:s agerande? Vilken utrikespolitisk roll antar Tyskland i denna fråga? Detta skulle inte bara kunna beskriva Tysklands hållning till Syrienkonflikten, utan även kunna ge en bild av hur Tysklands utrikespolitiska roll i denna fråga ter sig. Och därmed ge en ökad förståelse av hur Tysklands utrikespolitiska roll utvecklas.

Skulle en liknande karta kunna utvecklas för en annan stat? Vilka historiska minnen skulle till exempel Sverige bära med sig? Det skulle vara intressant att se hur en sådan karta skulle kunna te sig i beslutet om att bidra till Libyeninsatsen. Ett antagande är att Sveriges historiska minne skulle vara präglad av synen på neutralitet. Samt att paralleller kan dras till vägen mot normalisering även för Sveriges del, där den självvalda neutraliteten har begränsat Sveriges handlingsutrymme i militära insatser. Men kan en förändring skönjas då Sverige bidrar med militär trupp till Afghanistan, och Sverige var även ett av de länder som bistod med militära

medel till Libyen insatsen. Skulle en retorisk karta med hänsyn till neutraliteten därmed kunna synliggöra en förändring i svensk politik?

Litteraturförteckning

Böcker

Aggestam, Lisbeth (2004) *A European Foreign Policy? Role Conceptions and the Politics of Identity in Britain, France and Germany*. Stockholms universitet: Akademitryck

Allison, Graham (1971) *Essence of Decision. Explaining the Cuban Missile Crisis*. Harvard University: Harper Collins

Bergström, Göran och Boréus, Kristina (2005) *Textens mening och makt. Metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. Malmö: Studentlitteratur

Krause, Joachim (2001) "The Role of the Bundestag in German Foreign Policy", i Eberwein, Wolf-Dieter och Kaiser, Karl (ed) *Germany's New Foreign Policy*, Basingstoke: Palgrave

Leithner, Anika (2009) *Shaping German Foreign Policy. History, memory and national interest*. Boulder: FirstForumPress

Linn, Susanne; Sobolewski, Frank (2011) *So arbeitet der Deutsche Bundestag, 17. Wahlperiode*. Dernbach :Neue Darmstädter Verlagsanstalt

Maull, Hanns (2006) *Germany's Uncertain Power, Foreign Policy of the Berlin Republic*. Basingstoke: Palgrave Macmillan

Mintz, Alex och DeRouen, Karl (2010) *Understanding Foreign Policy Decision Making*. New York: Cambridge University Press

Pradetto, Augusto,(2006) "The Polity of German Foreign Policy: Changes since Unification", in Maull, H.W.(ed.) *Germany's Uncertain Power, Foreign Policy of the Berlin Republic*, Basingstoke: Palgrave Macmillan

Russett, Bruce, Starr, Harvey och Kinsella, David (2010) *World Politics: The Menu for Choice*. Boston: Wadsworth

Winter Jørgensen, Marianne och Phillips, Louise (2010) *Diskursanalys; som teori och metod*. Malmö: Studentlitteratur

Artiklar

Pettersson, Lukas (2011) "Changing Images of the USA in German media discourse during four American presidencies", *International journal of cultural studies*, 14(1): 35-51

Putnam, Robert (1988) ”Diplomacy and domestic politics: the logic of two-level games”
International Organization 42(3): 427-460

Rinke, Andreas (2011) ”Eingreifen oder nicht? – Warum sich die Bundesregierung in der Libyen-Frage enthielt” *Internationale Politik* 66(4): 44-52

Offentligt tryck

Resolution 63/308, Förenta nationernas generalförsamling, The responsibility to protect, 2009 (7 oktober) (<http://www.un.org/en/ga/63/resolutions.shtml>)

Security Council Meeting S/PV.6498, United Nations. The situation in Libya, 2011 (17 March) (<http://www.un.org/Depts/dhl/resguide/scact2011.htm>)

2005 World Summit Outcome, A/60/L.1, United Nations, General Assembly, 2005 (15 September) (<http://www.un.org/depts/dhl/resguide/r60.htm>)

Förenta Nationernas stadga och stadga för internationella domstolen. FN-förbundet, UNA Sweden. (<http://www.fn.se/fn-info/om-fn/fn-stadgan/>)

Internet

Bundestag, hämtad från den tyska förbundsdagens hemsida. Kl 16.16 den 17 januari.
http://www.bundestag.de/htdocs_e/bundestag/groups/index.html

Hämtade från tidningen the Guardians hemsida, kl 1938, den 23 januari
<http://www.guardian.co.uk/world/2009/sep/27/angela-merkel-german-election-victory>

Hämtad från die deutsche Welles hemsida, kl 2001, den 23 januari <http://www.dw-world.de/dw/article/0,,14800922,00.html>

Hämtad från det tyska utrikesdepartementets hemsida, den 24 januari kl 07.20
[http://www.auswaertiges-
amt.de/sid_8F842CE06DBB36E8254286FB85D128AC/EN/Aussenpolitik/Friedenspolitik/VerreintNationen/DEUimSicherheitsrat/101013-SchwerpunkteSRMitgliedschaft_node.html](http://www.auswaertiges-amt.de/sid_8F842CE06DBB36E8254286FB85D128AC/EN/Aussenpolitik/Friedenspolitik/VerreintNationen/DEUimSicherheitsrat/101013-SchwerpunkteSRMitgliedschaft_node.html)

Hämtad från hemsidan för tysklands uppdrag till FN, den 24 januari, kl 07.43
<http://www.new-york-un.diplo.de/Vertretung/newyorkvn/en/05/Afghanistan.html>

Hämtad från hemsidan för fraktionen CDU/CSU:s hemsida, kl 18.37 1 februari 2012
http://www.cducusu.de/Titel__two_parties_one_joint_parliamentary_group/TabID__19/SubTabID__21/InhaltTypID__98/Texte.aspx

Hämtad från hemsidan för partiet FDP, kl 18.39 den 1 februari 2012
<http://www.fdp.de/Praesidium/480b174/index.html>

Empiriskt underlag

Deutscher Bundestag – 17 Wahlperiode – 92. Sitzung, Berlin, Mittwoch, den 23. Februar 2011
(<http://dip21.bundestag.de/dip21/btp/17/17092.pdf>)

Deutscher Bundestag – 17 Wahlperiode – 93. Sitzung, Berlin, Donnerstag, den 24. Februar 2011
(<http://dipbt.bundestag.de/dip21/btp/17/17093.pdf>)

Deutscher Bundestag – 17 Wahlperiode – 95. Sitzung, Berlin, Mittwoch, den 16. März 2011
(<http://dipbt.bundestag.de/dip21/btp/17/17095.pdf>)

Deutscher Bundestag – 17 Wahlperiode – 97. Sitzung, Berlin, Freitag, den 18. März 2011
(<http://dipbt.bundestag.de/dip21/btp/17/17097.pdf>)

Deutscher Bundestag – 17 Wahlperiode – 99. Sitzung, Berlin, Donnerstag, den 24. März 2011
(<http://dipbt.bundestag.de/dip21/btp/17/17099.pdf>)

Drucksache 17/5192, Deutscher Bundestag -17. Wahlperiode
(<http://dipbt.bundestag.de/dip21/btd/17/051/1705192.pdf>)

Drucksache 17/5193, Deutscher Bundestag -17. Wahlperiode
(<http://dipbt.bundestag.de/dip21/btd/17/051/1705193.pdf>)

Bilaga 1 – översättning av citat

Att översätta citat från ett språk till ett annat för med sig en viss problematik. Själva betydelsen av texten, kan vara svårt att behålla vid en översättning. Därför har jag valt i denna studie att behålla citaten på originalspråket. Men för att ge en överblick och skapa en större förståelse på svenska skapas ett tillägg till studien genom bilaga 1.

Not	Tyska	Svenska
80	Nie wieder und nirgendwo dürfen Demokratie und Stabilität so gegeneinander ausgespielt werden, wie wir es in Nordafrika gemacht haben	Aldrig mer och ingenstans får demokrati och stabilitet spelas ut mot varandra, såsom det är gjort i Nordafrika
82	Nicht eine autokratische Regierung macht ein Land stabil, sondern eine stabile Gesellschaft ist die Voraussetzung für die Stabilität eines Landes. Wir wollen stabile Demokratien und demokratische Stabilität	En autokratisk regering gör inte ett land stabilt, utan en stabil organisation är förutsättningen för ett lands stabilitet. Vi vill ha stabila demokratier och demokratisk stabilitet
85	Libyen ist kein historisch gewachsener Staat. Die Revolten in Tunis und Kairo stellten nie die Einheit des jeweiligen Landes infrage. In Libyen verhält sich das anders. Außerdem gibt es kein homogenes Staatsvolk. Deshalb drohen alte Stammeskonflikte jetzt wieder aufzubrechen. Anders als in Ägypten und Tunesien sind keinerlei Ansätze für eine Zivilgesellschaft und nicht einmal rudimentäre demokratische Strukturen zu erkennen. Es gibt keine politische Landschaft und vor allem niemanden, der das Land auf Anhieb repräsentieren oder in einer Übergangsphase regieren könnte. Auch ist das libysche Militär, anders als beispielsweise in Ägypten, kein stabilisierender Faktor. Die Armee ist vielmehr gespalten. Deshalb ist die Zukunft Libyens ungewiss	Libyen är ingen historisk vuxen stat. Revolterna i Tunis och Kairo ställde aldrig enigheten in dessa länder i fråga. I Libyen förhåller det sig annulunda. Dessutom finns det ingen homogen befolkning. Även hotar stamm konflikter att bryta ut. Annat än i Egypten och Tunisien finns inga förutsättningar för en civilsamhälle, och inte ens demokratiska strukturer finns att se. Det finns inga politiska organisationer (landskap) och framförallt ingen, som direkt kan representera landet eller skulle kunna regera i en övergångsperiod. Också den libyska militär, annat än i till exempel Egypten, är inte någon stabiliserande faktor. Armen är mer splittrat. Därför är Libyens framtid oviss.
86	Aus unserer Sicht muss die Lösung im Lande durch Dialog gefunden werden und nicht durch das Ausland oder durch ausländische Truppen	Ur vår synvinkel måste lösningen i landet hittas genom dialog, och inte genom utlandet eller genom utländska trupper
87	In den vergangenen Tagen haben wir zudem erste Kontakte mit dem Nationalen Übergangsrat geknüpft. Wir sehen in ihm einen wichtigen politischen Ansprechpartner	I de föregående dagarna har vi dessutom knutit de första kontakterna med det Nationella Övergångsrådet. Vi ser dem som en viktig politisk kontakt
88	Das Militär ist in der jetzigen Situation das schlechteste Mittel, das man anbieten oder mit dem man drohen kann. Das muss völlig klar sein	Militären är i den nuvarande situationen det sämsta medlet som kan erbjuda eller hota med. Det måste vara fullständigt klart
89	... Truppen in Libyen Krieg führen. Wir finden diesen Kriegseinsatz falsch	... Trupper i Libyen för krig. Vi anser denna krigsinsats vara felaktig

90	Wer A sagt, von Völkermord spricht und sagt, man müsse etwas dagegen tun, der muss auch B sagen und erklären, woher er die Soldaten nehmen will. Ich sage hier und heute deutlich: Ich bin nicht bereit, darüber nachzudenken, Bundeswehrsoldaten nach Libyen zu schicken. Das wäre aber die Konsequenz, wenn man von Völkermord spricht; das müssen wir sehr deutlich sagen	Den som säger A, och pratar om folkmord och säger att man måste göra något åt detta, måste också säga B och förklara varifrån denne vill hämta dessa soldater. Jag säger här och idag tydligt: Jag är inte beredd att överväga att skicka soldater från tyska försvarsmakten till Libyen. Det vore däremot konsekvensen av att prata om folkmord, det måste vi vara tydliga med
91	Die Bundesregierung betrachtet deshalb ein militärisches Eingreifen in Form einer Flugverbotszone mit großer Skepsis. Wir wollen und dürfen nicht Kriegspartei in einem Bürgerkrieg in Nordafrika werden	Förbundsregeringen betraktar därför ett militärt ingripande i form av en flygförbudszon med stor skepsis. Vi vill inte och får inte vara krigspart i ett inbördeskrig i Nordafrika
92	Deswegen warne ich davor, allzu leicht über Krieg und Militär zu reden und möglicherweise irgendwo hineinzurutschen, wo man vielleicht nicht wieder herauskommt	Därför varnar jag dig för att alltför lättvindigt prata om krig och militär och möjligtvis kasta sig in i något, där man kanske inte kommer ut igen.
93	Davon zu trennen ist die Frage einer militärischen Intervention und der deutschen Beteiligung daran	Därifrån skiljer sig frågan om en militär intervention från ett tyskt deltagande i en
94	Worin liegt für euch Europäer und euch Deutsche der Unterschied? Die Antwort darf nicht lauten: Es ist das Öl	Vari ligger för er européer och för er tyskar skillnaden? Svaret får inte vara: Det är oljan.
95	Militärische Mittel dürfen nur bei schwersten Menschenrechtsverletzungen oder Völkermord in Betracht kommen. Wo sie eingesetzt werden, muss die Gefahr einer Eskalation eingedämmt werden. Wer sich militärisch engagiert, muss sich klar darüber sein, was das politische Ziel ist und wie der Einsatz beendet werden soll. Deswegen war es mit Blick auf Libyen richtig, dass Deutschland die politischen Ziele der UN-Resolution 1973 unterstützt, aber sich nicht an Militäraktionen beteiligt	Militära medel får bara tas till vid de svåraste människobrotten eller folkmord. Där de sätts in, måste en bedömning av eskalations möjligheten göras. Den som engagerar sig militärt måste också vara klar över vad det politiska målet är, och hur insatsen ska avslutas. Därför var det med avseende Libyen rätt, att Tyskland stödde de politiska målen i FN:s resolution 1973, men inte deltog i de militära aktionerna.
96	Es gibt keinen sogenannten chirurgischen Eingriff. Jeder Militäreinsatz wird auch zivile Opfer fordern.	Det finns inga så kallade kirurgiska ingrepp. Varje militärinsats kommer också skörda civila offer
97	Jetzt sagen Sie: Wir wollen nicht mit deutschen Bodentruppen dorthin. Nein, natürlich nicht. Das wollen wir doch auch nicht. Aber das besagt auch nicht der Beschluss des Sicherheitsrats der Vereinten Nationen	Nu säger Ni: Vi vill inte åka dit med tyska marktrupper. Nej, naturligtvis inte. Det vill ju inte vi heller. Men det säger inte heller beslutet från FN:s Säkerhetsråd
98	Welche Folgen hat der Umbruch in der arabischen Welt für unseren Partner Israel? Die historischen Veränderungen in der Region dürfen nicht zu einem Weniger an Sicherheit für Israel führen	Vilka följder har brytningen i den arabiska världen för vår partner Israel? De historiska förändringarna i regionen får inte leda till försämrad säkerhet för Israel

99	Ich hätte mehr erwartet als immer nur die feierlichen Gipfel zwischen diesen beiden Ländern. Wir müssen diese Chance nutzen. Ich sage an dieser Stelle ganz offen – auch an meine französischen Freunde –: Die Franzosen haben in den letzten Wochen in dieser Region sehr viel Renommee verloren, obwohl sie eigentlich immer mehr oder weniger ein – in Anführungszeichen – Hausrecht hatten	Jag hade förväntat mig mer än ständigt dessa festliga toppmöten mellan dessa båda länder. Vi måste utnyttja denna chans. Jag säger detta helt öppet här – också till mina franska vänner -: Fransmännen har, i denna region, under de senaste veckorna förlorat mycket renommé, trots att de alltid mer eller mindre har haft – inom citationstecken – hemmarätt.
100	Ich habe nur die Befürchtung, dass nach dem diplomatischen Desaster in der Libyen-Frage unsere Durchschlagskraft in Europa nicht mehr sehr groß sein wird. Warum sollten Frankreich oder andere Südländer unseren Vorschlägen folgen, nachdem wir einen nationalen Alleingang gemacht haben?	Jag har bara farhågan att vår genomslagskraft i Europa minskar drastiskt efter den diplomatiska katastrofen i Libyenfrågan. Varför skulle Frankrike och andra sydländer följa våra förslag efter det att vi gått en nationell ensamväg?
102	Er hat sie bereits in einem Brief an die Hohe Vertreterin der Außen- und Sicherheitspolitik der Europäischen Union, Frau Ashton, zur Sprache gebracht und konkrete Schritte vorgeschlagen	Han har redan i ett brev till den högsta rådsföreträdaren för Utrikes- och säkerhetspolitik inom Europeiska Unionen, Fru Ashton, föreslagit konkreta steg
103	In der Europäischen Union haben die Beratungen über Sanktionen jetzt begonnen	Inom Europeiska Unionen har överläggningar kring sanktioner nu börjat
104	Die Europäische Union muss ihre Nachbarschaftspolitik neu kalibrieren, und zwar gilt das für die Mittelmeerpolitik ebenso wie für die Politik gegenüber dem Osten; denn die Diskussion, die wir jetzt über Gaddafi und andere „nette“ Menschen führen, haben wir vor wenigen Wochen auch über Lukaschenko geführt. Das Grundproblem bleibt	EU måste ställa om sin grannpolitik, och detsamma gäller för medelhavspolitiken och så även för politiken österut, då den diskussionen vi nu för kring Gaddafi och andra ”trevliga” människor, har vi för några veckor sedan fört kring Lukaschenko. Grundproblemet kvarstår
105	Wie steht die Bundesregierung zur Forderung nach einer Suspendierung der Mitgliedschaft Libyens im UNMenschenrechtsrat?	Hur ställer sig Förbundsregeringen till kravet att utesluta Libyens medlemskap ut rådet för mänskliga rättigheter?
	Antwort: Ich glaube, die Tatsache, dass in Libyen gravierende Menschenrechtsverletzungen vorgenommen worden sind und dass ein Diktator wie Gaddafi sein eigenes Volk bei friedlichen Demonstrationen niedermetzeln lässt, gibt jede Begründung für die Forderung, die Sie gerade angesprochen haben, Herr Abgeordneter	Svar: Jag tror, att faktum är att det i Libyen förekommer grova brott mot de mänskliga rättigheterna, och att en diktator som Gaddafi som utför massakrer mot sitt folk vid fredliga demonstrationer ger skäl för kravet Ni nyss påtalade, Herr Ordförande
106	Ein Regime, das sein eigenes Volk derart behandelt, begeht systematische Verbrechen gegen die Menschlichkeit. Diese Verbrechen gegen die Bürgerinnen und Bürger müssen sofort aufhören	En regim som behandlar sitt eget folk såhär, begår systematiska brott mot mänskligheten. Dessa brott mot medborgarna måste genast upphöra.
107	Die Zahlen widersprechen sich zwar etwas, aber wir können davon ausgehen, dass in den letzten Tagen zwischen 600 und 2 000 Menschen bei diesem Aufstand ums Leben gekommen sind. Ich denke, das wird leider noch nicht das Ende sein.	Siffrorna är något motstridiga, men vi kan utgå ifrån att mellan 600 och 2000 människor har förlorat livet under de senaste dagarnas uppror. Jag tänker, att det tyvärr nog inte slutar där.

108	Das Wort „Völkermord“ beinhaltet erstens, dass eine bestimmte Situation vorherrschen muss, die nach meinem Dafürhalten – aber ich bin kein Völkerrechtler – heute in Libyen trotz der furchtbaren Ereignisse immer noch nicht besteht. Wenn der Terminus „Völkermord“ verwendet wird, bedeutet das zweitens, dass unmittelbar und notwendigerweise Konsequenzen gezogen werden müssen..... Ich bin nicht bereit, darüber nachzudenken, Bundeswehrsoldaten nach Libyen zu schicken. Das wäre aber die Konsequenz, wenn man von Völkermord spricht; das müssen wir sehr deutlich sagen	Ordet folkmord innehåller för det första att en bestämd situation måste dominera, som enligt min uppfattning – men jag är ingen expert på folkrätt – fortfarande inte är fallet i Libyen trots alla fruktansvärda händelser. När termen folkmord används betyder det dessutom att omedelbara och nödvändiga konsekvenser måste genomföras. Jag är inte beredd att överväga att skicka soldater från tyska försvarsmakten till Libyen. Det vore däremot konsekvensen av att prata om folkmord, det måste vi vara tydliga med.
109	Völkermord ist ein völkerrechtlicher Begriff. Da ich genauso bestürzt bin wie wahrscheinlich jeder von Ihnen, ist man – rein emotional – in der Tat versucht, von einem Völkermord zu sprechen. Wenn ein Herrscher so mit seinem Volk umgeht und von Militärflugzeugen aus auf friedliche Demonstranten schießen und sie ermorden lässt, dann ist das für mich ein ganz schrecklicher Akt der Barbarei	Folkmord är ett folkrättsligt begrepp. Jag är precis så bestört som antagligen ni andra - rent emotionellt - verkligen försöker att diskutera folkmord. När en härskare behandlar sin befolkning så och militärflyg skjuter på fredliga demonstranter, är det för mig en hemsk akt av barbari.
111	Wer auf seine eigene Bevölkerung schießen lässt, wer Söldner anwirbt, um Menschen töten zu lassen, wer unzählige Menschen auf dem Gewissen hat, wer seine eigene Bevölkerung als Ratten tituliert, der hat keinen Schutz verdient	Den som avrättar sitt eget folk, den som rekryterar legosoldater för att döda människor, har ett oräkneligt antal liv på sitt samvete, som titulerar sitt eget folk som råttor, har inte förtjänat något skydd
112	In Libyen wird auf der Straße geschossen, und Libyens Führer hat zum Bürgerkrieg aufgerufen; das ist in Ägypten und Tunesien nicht passiert.	I Libyen skjuter man på gatorna, och Libyens ledare har uppmanat till inbördeskrig; det har inte hänt i Egypten och Tunisien
113	Wenn Soldaten durch ins Land geholte Söldner ersetzt werden, dann hat der Diktator allein dadurch sein Recht verloren, das Volk zu vertreten	När soldater runt om i landet ersätt med legosoldater, har diktatorn redan därigenom förlorat sin rätt att företräda folket
114	...haben trotz mancher Unterschiedlichkeit und mancher Kontroverse in der Innenpolitik über die Partei- und Fraktionsgrenzen hinweg alle eine gemeinsame Haltung: Wir verurteilen die Verbrechen des Diktators Gaddafi. Mit diesem Mann kann nicht mehr zusammengearbeitet werden. Er muss gehen. Er spricht nicht mehr für das libysche Volk	...trots många meningsskiljaktigheter och kontroverser i inrikespolitiken har vi över fraktionsgränserna har vi här samma hållning; Vi håller Gaddafi ansvarig för brottet. Med denna man kan man inte mera samarbeta. Han måste bort. Han talar inte längre för det libyska folket.
115	Wir alle haben die letzte Rede Gaddafis im Fernsehen gesehen. Sie war nicht nur bizarr und schockierend, sie weckte auch deutliche Zweifel an seinem Realitätssinn	Vi har alla sett Gaddafis sista tal på TV. Det var inte bara bisarrt och chockerande, det väckte också tydliga tvivel om hans verklighetsuppfattning
117	Er kämpft bis zum letzten Blutstropfen um seine Herrschaft und sein Einkommen. Dabei hat er durch die Arroganz der Macht schon lange den Blick für die Realität verloren	Han kämpar till sista blodsdroppen för sitt styre och sin inkomst. Därigenom har han genom maktens arrogans sedan länge förlorat sin blick för realiteten.
118	Jetzt müssen wir kluge Antworten finden. Gaddafi muss weg. – Wo bleiben die klugen Antworten? Wie soll er weggehen? Nicht einmal in dem Mandat der Vereinten Nationen ist ein Regimewechsel vorgesehen	Nu måste vi hitta kloka svar. Gaddafi måste bort. – Var är de kloka svaren? Hur ska han gå? Inte ens under FN:s mandat har ett regimbyte föreslagits.

119	Jede Opposition wurde brutal unterdrückt. Es gibt keine geübten Strukturen. Wenn wir nicht zu einer geeigneten Unterstützung gelangen, werden vom Chaos nichtplurale Kräfte profitieren. Auch dafür gibt es Beispiele	Varje opposition i landet blev brutalt nedtryckt. Det finns ingen inövad struktur. Om vi inte uppnår ett lämpligt stöd, kommer ur kaos inte pluraliska krafter komma. Därför finns också exempel.
120	Auch bei der Stärkung der libyschen Opposition ist nicht genug getan worden	Även om den libyska oppositionen stärks har inte tillräckligt gjorts.
122	Es ist mehrmals angesprochen worden, dass wir gerade in Libyen Kontakte zur Opposition pflegen sollten. Auf Arbeitsebene geschieht dies auch. Nur, eines müssen wir zur Kenntnis nehmen: Die Lage ist sehr unübersichtlich. Wir kennen die Figuren, die dem nationalen Interimsrat angehören. Ich glaube, es ist ein Gebot der Stunde, dass wir unsere Gesprächspartner und das Vorgehen auch hier mit Bedacht wählen	Vi har redan talat om att vi ska vårda kontakterna med oppositionen. På arbetsnivå händer detta även. Men vi måste även ta upp: Läget är översiktligt. Vi känner igen dessa figurer, som tillhör övergångsrådet. Jag tror att det är stundens erbjudande, att vi tanker över våra samtalspartners och hur vi ska gå framåt på ett klokt sätt.
123	Für welche Freiheit wird dort demonstriert? Wer steckt dahinter? Welche Interessen verbinden sich unter Umständen damit?	För vilken frihet demonstreras det för? Vem ligger bakom? Vilka intressen förbinder omständigheterna sig till?
124	Die Arabische Liga hat die Vereinten Nationen am Wochenende aufgefordert, eine Flugverbotszone zu verhängen. Zugleich lehnte sie aber jede Form einer ausländischen Intervention in Libyen ab und betonte die territoriale Integrität und Souveränität Libyens. Das ist – der Herr Außenminister hat darauf hingewiesen – ein Widerspruch in sich	Det arabiska förbundet har förra helgen uppmanat FN att införa en flygförbudszon. Samtidigt fransäger de sig varje form av utländsk intervention i Libyen, och betonar Libyens territoriella integritet och suveränitet. Det är – Utrikesministern har pekat på det – en motsägning i sig
125	Die Arabische Liga muss, wenn sie eine Flugverbotszone fordert, nicht nur politisch, sondern auch militärisch Verantwortung bei der Durchsetzung und den möglichen weiteren Konsequenzen übernehmen	Arabiska förbundet måste, om de uppmanar till en flygförbudszon, inte bara politiskt, utan även ta militärt ansvar vid genomförandet och ta över möjliga vidare konsekvenser.
126	Oft ist hier über die Arabische Liga gesprochen worden und darüber, dass sie uns auffordert, einer Flugverbotszone zuzustimmen. Heute Morgen haben wir darüber auch im Auswärtigen Ausschuss gesprochen. Es bietet sich ein sehr spannendes Bild. Auf der einen Seite fordert die Arabische Liga eine Flugverbotszone, auf der anderen Seite sagt sie, die Einmischung in die inneren Angelegenheiten anderer Länder sei nicht erlaubt. 24 Stunden später schickt ein wichtiges Land dieser Arabischen Liga, nämlich Saudi-Arabien, Truppen nach Bahrain und schafft damit möglicherweise eine zusätzliche Krisensituation. Dann erfahren wir, dass elf Außenminister bei der Sitzung der Arabischen Liga anwesend waren und zwei oder drei gegen diese Flugverbotszone gestimmt haben. Ich finde, zur Redlichkeit gegenüber diesem Instrument gehört – auch in der Berichterstattung –, über diese Entscheidungen hier zu informieren	Här talas det ofta om det Arabiska förbundet, och att de uppmanar till att rösta igenom en flygförbudszon. I morse har vi diskuterat detta i utrikesutskottet. Det målas upp en spännande bild. Å ena sidan uppmanar Arabiska förbundet en flygförbudszon, å andra sidan säger de att man inte ska lägga sig i andra länders angelägenheter. 24 timmar senare skickar en av de viktigaste länderna i Arabförbundet nämligen Saudiarabien trupper till Bahrain och skapar där potentiellt en kris. Sedan erfar vi att elva utrikesministrar var frånvarande på mötet, och att två eller tre har röstat emot en flygförbudszon. Jag menar att ärlighet till detta instrument – även i rapporteringen - bör finnas i underlag för beslut.

127	Aber es ist schon bemerkenswert, dass der Weltsicherheitsrat der Vereinten Nationen, der nicht zuletzt auf deutsches Betreiben hin zusammengetreten ist, in dieser Frage eine klarere Positionierung vorgenommen hat. Wir werden den Weltsicherheitsrat der Vereinten Nationen auch noch an manchen Stellen brauchen	Men det är anmärkningsvärt att FN:s säkerhetsråd, inte minst under mötet med tysk inrådan, har tagit en klar positionering i frågan. Vi kommer att behöva säkerhetsrådet.
128	Die Entscheidung über den richtigen Weg im Angesicht menschenverachtender Gewalt ist alles andere als einfach. Als Mitglied des Sicherheitsrates trägt Deutschland in dieser schwierigen Lage besondere Verantwortung für die internationale Sicherheit	Beslutet att ta den riktiga vägen i närvaro av människoföraktande våld, är allt annat än enkel. Som medlem i säkerhetsrådet har Tyskland, i detta svåra läge, ett speciellt ansvar för den internationella säkerheten.
129	Wenn man die Bilder sieht, ist man schockiert, dann muss man handeln. – Trotzdem muss man klug handeln, wobei sich die Frage stellt, was kluges Handeln in dieser Situation ist. Ich denke, es wäre notwendig gewesen, mehr Antworten auf die von Ihnen selbst gestellten Fragen zu geben	När man ser bilderna, blir man chockerad, då måste man göra något – Men trots detta måste man handla klokt, därigenom ställer man sig frågan, vad ett klokt handlande i denna situation är. Jag tror, att det hade varit nödvändigt, att få fler svar på de frågor som man ställt sig själv
130	Das war auch eine Forderung der Bundesregierung bzw. des Bundesaußenministers, der sich insbesondere in der Region sehr engagiert und alles, was mit Menschenrechtsverletzungen zu tun hat, im UN-Sicherheitsrat zur Sprache bringen und entsprechende Sanktionen von deutscher Seite einfordern wird	Det var ett krav från regeringen, från utrikesministern, som har engagerat sig speciellt i denna regionen och allt vad som har med kränkningar av mänskliga rättigheter att göra, att få dessa sanktioner som uppmanas från Tysklands sida att FN:s säkerhetsråd börjar tala om dessa
131	Sanktionen sind erforderlich, und zwar zunächst gegen den Clan von Gaddafi. Sie dürfen nicht ausreisen. Wenn sie ausreisen wollen, müssen sie festgehalten und festgesetzt werden. Sie müssen vor den Internationalen Strafgerichtshof gestellt werden	Sanktioner är nödvändiga, och först emot Gaddafiklanen. De får inte resa ut. Om de reser ut, ska de omhändertas. De måste ställas inför internationella domstolen
132	Wir haben mit unserer Forderung nach raschen Sanktionen breite Unterstützung im Sicherheitsrat der Vereinten Nationen und in der Europäischen Union erhalten. Die Auslandsvermögen der Herrscherfamilie wurden eingefroren. Reiseverbote sind in Kraft. Wir sind uns im Sicherheitsrat, in der Europäischen Union und auch unter den G-8-Staaten – das hat gestern das Treffen der Außenminister gezeigt – einig, dass der Diktator für diesen Feldzug gegen sein eigenes Volk zur Verantwortung gezogen werden muss. Das wird Aufgabe des Internationalen Strafgerichtshofs sein	Efter våra uppmaningar om sanktioner har vi fått stöd av FN och EU. Förmögenheten i utlandet från härskarfamiljen har frusits. Reseförbud är i kraft. Vi är eniga i säkerhetsrådet, i EU och i G8 länderna, vilket utrikesministern har visat på mötet igår – att diktatorn måste ställas inför ansvar för detta fälltåg emot sitt eget folk. Det är uppdraget hos Internationella brottsdomstolen.
133	Die internationale Gemeinschaft sieht dem mörderischen Wüten Gaddafis nicht tatenlos zu. Zahlreiche Sanktionen und andere Konsequenzen wurden inzwischen von den Vereinten Nationen, der Europäischen Union und den USA beschlossen	Den internationella gemenskapen ser inte passiv på denna möderska ondska från Gaddafi. Talrika sanktioner och andra konsekvenser har beslutats från FN, EU och USA

134	Aber die vermeintlich einfache Lösung einer Flugverbotszone wirft mehr Fragen und Probleme auf, als sie zu lösen verspricht. Die Flugverbotszone – darüber kann auch das Wort nicht hinwegtäuschen – ist eine militärische Intervention, bei der nicht einmal klar ist, dass sie in einem Land wie Libyen wirkungsvoll sein kann. Ich darf darauf aufmerksam machen, dass Libyen ein Land ist, das etwa viermal so groß ist wie die Bundesrepublik Deutschland	Men den tillsynes enkla lösningen med en flygförbudszon väcker fler frågor och problem, än vad den lovar att lösa. Flygförbudszone – kan inte döljas av ordet – är en militär intervention, som det inte ens är klart över huruvida den kan vara effektiv i ett land som Libyen. Jag får göra er uppmärksamma på att Libyen är ett land som är cirka fyra gånger så stort som förbundsstaten Tyskland.
135	Die Folgen eines Militäreinsatzes würden nicht nur Libyen betreffen, sondern in die gesamte nordafrikanische Region und in die gesamte arabische Welt ausstrahlen. Wir verstehen, dass alle Möglichkeiten geprüft werden. Das Durchsetzen einer Flugverbotszone aber ist eine militärische Intervention	Följderna för en flygförbudszon skulle inte bara beträffa Libyen, utan hela den samlade nordafrikanske regionen, och stå ut i hela den arabiska världen. Vi förstår, att alla möjligheter måste prövas. Men att genomföra en flygförbudszon är en militär intervention.
136	Aber was geschieht, wenn die Angriffe am Boden weitergehen? Müssen wir Gaddafis Panzer dann aus der Luft bekämpfen? Und wenn das nicht reicht, müssen wir dann Bodentruppen schicken? Die Alternative ist nicht Tatenlosigkeit, sondern sind gezielte Sanktionen, die den Druck auf Gaddafi erhöhen	Vad händer när angreppet på marken fortgår? Måste vi bekämpa Gaddafis pansar ur luften? Och när det inte räcker, ska vi då skicka marktrupper? Alternativet är inte passivitet, utan riktade sanktioner, som höjer trycket på Gaddafi
137	Aber ich unterstütze voll und ganz Außenminister Westerwelle, wenn er davor warnt, dass Wort „Flugverbotszone“ als verharmlosendes Instrument in den Mund zu nehmen. Das Durchsetzen einer Flugverbotszone bedeutet militärische Operationen und den ersten Schritt in Richtung eines wohl auszuweitenden militärischen Engagements	Men jag stödjer fullt och helt utrikesminister Westerwelle, när han varnar att ta ordet ”Flygförbudszon” som ett harmlöst instrument i munnen. Genomförandet av en flygförbudszon betyder att en militär operation och det är det första steget mot en utbredd militär aktion
138	In der Debatte ist schon mehrfach zu Recht gesagt worden, dass ein solches Flugverbot von der Afrikanischen Union, von der UNO und der Arabischen Liga mitgetragen und letztendlich auch gemeinsam durchgesetzt werden muss	I debatten har det redan flerfaldigt sagts, med rätta, att en sådant flygförbud måste gemensamt stöd från och gemensamt även genomföras av AU, FN och Arabförbundet.
139	Ich glaube auch nicht, dass wir uns auf Dauer eine öffentliche Diskussion über das Für und Wider von Optionen leisten können. Ich glaube vielmehr, dass wir eigene Akzente setzen müssen.	Jag tror inte att vi har råd att föra en längre debatt om för och nackdelar. Jag tror mer på att vi måste sätta en riktlinje.
141	Ich nenne zum Beispiel das Risiko vieler ziviler Todesopfer. Zivile Todesopfer in einem arabischen Land durch eine westliche militärische Intervention könnten schnell zu einer Verschärfung der im arabischen Raum ohnehin weit verbreiteten antiwestlichen Stimmung führen	Jag menar tillexempel risken om fler civila dödsoffer. Civila dödsoffer i ett arabiskt land genom en västerländsk militär intervention skulle kunna snabbt leda till en starkare ton i det arabiska rummet, utan att brett sprida antivästerländska stämningar.
142	Wenn es dazu kommen sollte, dass der Sicherheitsrat der Vereinten Nationen die Einrichtung einer Flugverbotszone beschließt, dann muss sich Deutschland Gedanken darüber machen, wer denn dort eventuell eingreifen könnte	Om det skulle komma till det att FN:s säkerhetsråd skulle besluta i inriktningen en flygförbudszon, då måste Tyskland fråga sig om man vill eventuellt ingripa där

143	Darüber hinaus teile ich in diesem Punkt die Skepsis der Bundesregierung hinsichtlich der militärischen Durchsetzbarkeit und der Wirkung eines Flugverbotes am Boden. Wir dürfen aus dem verständlichen Wunsch nach schneller Hilfe nicht Dinge tun, die militärisch nicht funktionieren und kontraproduktiv sind	Däröver delar jag på denna punkt skepsisen som regeringen har gentemot den militära genomförbarheten och följderna en flygförbudszon har på marken. Vi får inte ur en önskan om snabb hjälp göra saker som inte fungerar militärt och är kontraproduktiva
144	Wir unterstützen ausdrücklich die Elemente der Resolution 1973 des UN-Sicherheitsrates, durch die die Sanktionen gegen das Gaddafi-Regime verschärft werden	Vi stödjer uttryckligen element av resolution 1973 från FN:s säkerhetsråd, där sanktioner mot Gaddafiregimen förstärks
145	Es geht auch darum, diese Sanktionen insoweit auszuweiten, als sie umfassend die Finanz- und Wirtschaftsfragen berühren. Mit den Sanktionen ist nämlich ein klares Ziel verbunden: Wir müssen verhindern, dass weiterhin frisches Geld in die Hände dieses Diktators gelangen kann, Geld, mit dem er dann wiederum seine Söldnertruppen bezahlen kann, um das eigene Volk zu unterdrücken, um diesen schrecklichen Krieg gegen das eigene Volk fortzuführen	Det handlar om att utveckla sanktionerna så långt som möjligt, att de omfattande berör finans- och företagsfrågor. Med sanktionerna förbinder sig nämligen ett klart mål: Vi måste förhindra så långt som möjligt att nya pengar hamnar i händerna på denna diktator, pengar som han kan använda till att betala sina legosoldater, för att förtrycka sitt folk, för att föra detta hemska krig mot sitt eget folk
146	Es geht darum, dass durch diese Resolution militärische Gewalt, ein militärischer Einsatz durch Mitgliedstaaten der Vereinten Nationen mehrheitlich legitimiert wurde. Die Entscheidung über den Einsatz militärischer Gewalt, über den Einsatz auch des Lebens unserer Soldatinnen und Soldaten ist die wohl schwierigste Entscheidung, vor die die Politik gestellt werden kann	Det handlar om, att genom denna resolution om militärt våld, en militär insats som legitimerades genom medlemsstaterna i FN. Beslutet för en militär insats, också för en insats som handlar om livet på våra egna soldater, är kanske det svåraste beslutet som kan beslutas inom politiken.
147	Aber für uns ist klar: In der Abwägung der Argumente sind wir zu dem Ergebnis gekommen, dass wir uns mit deutschen Soldaten an einem solchen Kampfeinsatz in Libyen nicht beteiligen werden	Men för oss är det klart: I avvägningen av argument har vi kommit fram till, att vi inte kommer delta i en sådan kampinsats med tyska soldater.
148	Es ist nicht so, als wäre Deutschland nicht bereit, international Verantwortung zu übernehmen. Deutschland trägt Verantwortung, zum Beispiel indem 7 000 deutsche Soldaten bei Auslandseinsätzen der Bundeswehr eingesetzt werden. Wir danken den Frauen und Männern der Bundeswehr, die weltweit für unsere Freiheit und für unsere Sicherheit eintreten	Det är inte så att Tyskland inte är beredd att ta internationellt ansvar. Tyskland bär ansvar, till exempel genom de 7000 tyska soldater som är i utlandsinsats. Vi tackar de kvinnor och män i försvarsmakten, som inrättar frihet och säkerhet runt om i världen
149	Es war richtig, dass Deutschland sich enthalten hat. Auch der Beschluss als solcher war richtig. Sonst hätten wir ja dagegengestimmt	Det var riktigt att Tyskland la ner sin röst. Också beslutet var riktigt, annars hade vi ju röstat emot

150	<p>...geht es nicht nur um eine Flugverbotszone, um eine überschaubare, kurzfristige militärische Aktion. Nein, wenn Sie sich das Mandat genau durchlesen – schauen Sie sich bitte vor allen Dingen Art. 4 an –, dann stellen Sie fest, dass es sich um das volle Spektrum einer militärischen Operation, um einen vollen militärischen Einsatz handelt, der nicht auf eine Flugverbotszone beschränkt ist. Die Bundesregierung hat sich völlig zu Recht, konsequenterweise und stringent argumentierend gegen eine deutsche Beteiligung ausgesprochen</p>	<p>... det handlar inte bara om en flygförbudszon, en överskådningsbar, kortvarig militär aktion. Nej, när ni läser igenom mandatet ordentligt – var god se framförallt art. Fyra – där kommer ni förstå att det handlar om ett fullt spektrum av en militär operation, en full militär insats, som inte bara är begränsad av en flygförbudszon. Regeringen att helt rätt, logiskt att argumentera emot ett tyskt deltagande.</p>
151	<p>Ohne den Beschluss des Sicherheitsrates und das schnelle Eingreifen wären Tausende in Bengasi und Misurata schon tot. Deshalb ist der Sicherheitsratsbeschluss, die Resolution 1973, konsequent und richtig. Er war notwendig und richtig, und er ist ein Ausdruck der Responsibility to protect, zu der sich die gesamte internationale Gemeinschaft verpflichtet hat</p>	<p>Utan beslutet i säkerhetsrådet och det snabba ingripandet har tusentals i Bengasi och Misurata varit döda. Därför är beslutet i säkerhetsrådet, resolution 1973, konsekvent och riktigt. Den var nödvändig och viktig, och den är ett uttryck för R2P, vilken det hela internationella samfundet har förpliktat sig</p>
152	<p>Dieser Kriegseinsatz ist falsch; denn er wird noch mehr Blutvergießen fordern und noch mehr Leid und Zerstörung über Libyen bringen. Deswegen muss ich Ihnen, Herr Westerwelle, sagen: Ich finde es gut, dass sich Deutschland gestern enthalten hat</p>	<p>Denna krigsinsats är fel, den kommer att fodra mer blodspillan och kommer att resultera i ännu mer lidande och förstörelse i Libyen. Därför måste jag säga till er, herr Westerwelle: Jag tycker att det är bra att Tyskland la ner sin röst igår.</p>
153	<p>Drei afrikanische Länder haben gestern Nacht im Sicherheitsrat der Vereinten Nationen für ein Mandat gestimmt. Der Libanon hat im Sicherheitsrat für ein Mandat gestimmt. Deswegen müssen Sie hier schon die Frage beantworten, warum Sie, nachdem die Forderungen, die Sie gestellt haben, jetzt eingelöst worden sind, nicht bereit sind, in der Konsequenz zu sagen: Jetzt ist dieses Mandat gegeben, und jetzt kann sich die Bundesrepublik Deutschland, kann sich die Bundesregierung entsprechend verhalten</p>	<p>Tre afrikanska länder röstade i går kväll för mandatet i FN:s säkerhetsråd. Libanon har röstat för ett mandat. Därför måste ni nu svara på denna fråga, varför ni efter det krav som ni ställde igår, nu lösts in, inte är villiga att avslutningsvis säga; Nu finns mandatet, och nu kan Tyskland och regeringen bete sig utefter de</p>
154	<p>... das Prinzip der hat. Gegenüber Despoten kann es bei solchen Entscheidungen keine Enthaltung geben. Schutzverantwortung, Responsibility to Protect. Ich finde es eine Schande, dass sich die Bundesregierung als Mitglied des UN-Sicherheitsrates in dieser Situation enthalten</p>	<p>... Principen den har. Att mot despoter kan sådana beslut kan inte vara en sådan förhållning. Ansvars att skydda, R2P. Jag tycker att det är en skam, att Tyskland som medlem i FN:s säkerhetsråd i inte röstar i denna situation.</p>